KÖZBESZERZÉSI TANÁCSADÓK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

Közbeszerzési Hatóság
Dr. Kovács László
Elnök úr
részére

Tisztelt Elnök úr, Kedves László!

A 2020. szeptember elsején megküldött levelünkben foglaltak szerint a Közbeszerzési Tanácsadók Országos Szövetsége összegyűjtötte tagjainak javaslatát a Kbt. és néhány végrehajtási rendelet módosítására.

A beérkezett javaslatokat változatlan formában továbbítjuk, mert úgy gondoljuk, minden észrevétel fontos. Ez nem jelenti azt, hogy az elnökség mindegyik javaslattal egyetért, vagy azonos fontosságúnak gondoljuk ezeket. Az általunk már korábban javasolt személyes egyeztetés során szeretnénk kifejteni az ezzel kapcsolatos álláspontunkat. Bízunk benne, hogy ha a járványhelyzet lehetővé teszi, át tudjuk beszélni a gyakorlatban felmerülő problémákat.

Előre is köszönjük!

Veszprém, 2020. szeptember 21.

Tisztelettel

Dr. Hubai Ágnes
elnök
Közbeszerzési Tanácsadók
Országos Szövetsége

KBT. MÓDOSÍTÁSI JAVASLATOK

1. KÖSZ TAG 1

I) 3. § E törvény alkalmazásában:
37. szakmai ajánlat: a beszerzés tárgyára, valamint a műszaki leírásban és a szerződéses feltételekben foglalt ajánlatkérői előírásokra tett ajánlat;

Probléma: önmagával nem definiálunk semmit, mert az értelmetlen, továbbá lóg a levegőben a definíció, mert az ajánlat nincs megadva.
Javaslat: 37/a. ajánlat: a kizáró okokra és az alkalmasságra benyújtott igazolások, nyilatkozatok kivételével mindazon dokumentumok, amelyeket ajánlattevő az adott közbeszerzési eljárásban a közbeszerzési dokumentumok alapján becsatol;
37. szakmai ajánlat: a beszerzés tárgyára, valamint a műszaki leírásban és a szerződéses feltételekben foglalt ajánlatkérői előírásokra tett megajánlást (vállalást) tartalmazó dokumentumok;

II) 9. § (1) E törvényt nem kell alkalmazni
(8) l) a 73000000-2-tól 73120000-9-ig tartó, valamint a 73300000-5, a 73420000-2 és a 73430000-5 CPV kódok által meghatározott kutatási és fejlesztési szolgáltatásra, kivéve, ha annak eredményét kizárólag az ajánlatkérő hasznosítja tevékenysége során, és az ellenszolgáltatást teljes mértékben az ajánlatkérő szerv teljesíti;

Probléma: a szabályozás szigorúbb, mint az irányelv.
Javaslat: az irányelv szövegének átültetése.

III) 75. § (1) Eredménytelen az eljárás, ha
a) nem nyújtottak be ajánlatot vagy több szakaszból álló eljárás részvételi szakaszában részvételi jelentkezést;
b) kizárólag érvénytelen ajánlatot vagy részvételi jelentkezést nyújtottak be;
c) az eljárásban benyújtott minden ajánlat tekintetében lejárt az ajánlati kötöttség és egyetlen ajánlattevő sem tartja fenn ajánlatát.
(2) Az ajánlatkérő eredménytelenné nyilváníthatja az eljárást, ha
a) a szerződés megkötésére vagy teljesítésére képtelenné vált vagy a szerződéstől való elállásnak vagy a szerződés felmondásának lenne helye [53. § (4)-(6) bekezdés];

Probléma: a (2) bekezdés a) pontban rossz a visszahivatkozás, ugyanis az 53. § (4) bekezdésére a törvény kötelezettséget ír elő.
Javaslat: 75. § (1) Eredménytelen az eljárás, ha
a) nem nyújtottak be ajánlatot vagy több szakaszból álló eljárás részvételi szakaszában részvételi jelentkezést;
b) kizárólag érvénytelen ajánlatot vagy részvételi jelentkezést nyújtottak be;
c) az eljárásban benyújtott minden ajánlat tekintetében lejárt az ajánlati kötöttség és egyetlen ajánlattevő sem tartja fenn ajánlatát;
d) a szerződés megkötésére vagy teljesítésére képtelenné vált vagy a szerződéstől való elállásnak vagy a szerződés felmondásának lenne helye az 53. § (4) bekezdése alapján.
(2) Az ajánlatkérő eredménytelenné nyilváníthatja az eljárást, ha
a) a szerződés megkötésére vagy teljesítésére képtelenné vált vagy a szerződéstől való elállásnak vagy a szerződés felmondásának lenne helye [53. § (5)-(6) bekezdés];

IV) 76. § (3) A legjobb ár-érték arányt megjelenítő értékelési szempontok vonatkozhatnak különösen az alábbiakra:
a) minőség, műszaki érték, …

Probléma: ajánlatkérők és lebonyolítók jelentős része nem tudja mit kell ezen fogalmak alatt érteni, nincs definiálva, ráadásul az ár-érték arány az gyakorlatilag maga a műszaki érték, ami így fogalomhalmozás és értelmetlen. Az irányelvben a minőség egy példálódzó felsorolással adott értelmezés, ami nálunk ezen pont alatt szerepel.
Javaslat: Értelemező rendelkezésekhez:
Minőség: a közbeszerzés tárgyával szemben megfogalmazott azon ajánlatkérői elvárások, amelyek kihatnak a közbeszerzés tárgyának, megbízhatóságára, élettartamára, meghibásodás-mentességére és felhasználóbarát jellegére;
Műszaki érték: a közbeszerzés tárgyával szemben elvárt többletfunkciók és az ez által eredményezett többletköltségek viszonya;
Magyarázat: pl. egy autó 50 ezer forinttal több, ha van benne GPS, mint amikor nincs, akkor ezen GPS műszaki értéke 50 ezer forint.

V) 78. § (3) A környezeti externáliáknak betudható költségek meghatározására alkalmazott módszernek a következő feltételek mindegyikét teljesítenie kell:
a) objektívan ellenőrizhető, a 2. § (1)-(3) és (5) bekezdése szerinti alapelvek érvényesülését biztosító kritériumokon alapul, amelyek nem hoznak indokolatlanul kedvező vagy kedvezőtlen helyzetbe egyes gazdasági szereplőket;
b) a módszer előre meghatározott, minden érdekelt számára hozzáférhető, és nem csak kifejezetten egy adott közbeszerzési eljáráshoz alkalmazható;
c) a szükséges adatokat a tevékenységüket az általában elvárható gondossággal végző gazdasági szereplők ésszerű erőfeszítéssel rendelkezésre tudják bocsátani.

Probléma: sokan nem tudják, mi az a környezeti externália, továbbá a fenti 3 pont jelen megfogalmazás szerinti együttes (konjunktív) előírása lehetetlenné teszi az alkalmazást, hiszen a c) pontnak való megfelelés csak akkor lehetséges, ha ajánlattevőt valami erre kötelezte korábban.
Javaslat:
Értelmező rendelkezések: környezeti externália: az ajánlati árban közvetlenül nem jelentkező, de az életminőségre kiható külső körülmény;
78. § (3) c) a szükséges adatokat a tevékenységüket az általában elvárható gondossággal végző gazdasági szereplők prognosztizált és alátámasztott számítással rendelkezésre tudják bocsátani.

VI) 109. § keretmegállapodás esetén
Probléma: nincs lehetőség termékcserére, ugyanakkor így az elektronikus katalógus csak nehezen alkalmazható.
Javaslat:
109. § (8) a) A (8) bekezdés alkalmazása során keretmegállapodás esetében, amennyiben az első ajánlattételt követően feltöltött katalógusban termékcsere történik, erről ajánlattevőnek tájékoztatást kell nyújtania ajánlatkérő részére, amelyben megjelöli a csere okát. A termékcsere keretében ajánlattevő kizárólag a cserélt termékkel műszakilag egyenértékű vagy meghatározó műszaki paramétereiben kedvezőbb termékkel frissítheti a katalógust; e követelmény teljesüléséről ajánlattevő rövid tájékoztatást nyújt a meghatározó műszaki paraméterek ismertetésével a termékcseréről szóló tájékoztatásában.

2. KÖSZ TAG 2

I) Jelenlegi szöveg	Javasolt szöveg
3. § 37. szakmai ajánlat: a beszerzés tárgyára, valamint a műszaki leírásban és a	3. § 37. szakmai ajánlat: a beszerzés tárgyára, valamint a műszaki leírásban és a szerződéses feltételekben foglalt ajánlatkérői

szerződéses feltételekben foglalt ajánlatkérői előírásokra tett ajánlat	előírásokra, *valamint az értékelési szempontokra* tett ajánlat
Indokolás: A javaslat egyértelművé tenné, hogy valamennyi értékelési szempontra tett ajánlat szakmai ajánlatnak minősül.	

II) Jelenlegi szöveg	**Javasolt szöveg**
Az eljárás előkészítése 28. § (1) Az ajánlatkérő köteles a közbeszerzési eljárást - a beszerzés tárgyára és becsült értékére tekintettel - megfelelő alapossággal előkészíteni. Az ajánlatkérő által rendelkezésre bocsátott közbeszerzési dokumentumoknak biztosítaniuk kell, hogy az eljárásban a gazdasági szereplők képesek legyenek műszakilag megfelelő, fizikailag megvalósítható és gazdasági szempontból reális ajánlatot adni. Az ajánlatkérőnek már a közbeszerzési eljárás előkészítése során törekednie kell a magas minőségű teljesítés feltételeinek biztosítására, a környezet - beszerzés tárgyára tekintettel biztosítható - védelmére és a fenntarthatósági szempontok figyelembevételére, valamint a beszerzés tárgyát érintő szerződésmódosítások megelőzésére. Az ajánlatkérő alkalmazhatja az értékelemzés módszerét is. (2) Az ajánlatkérő az (1) bekezdésben meghatározott felelősségi körében köteles a becsült érték meghatározása céljából külön vizsgálatot végezni és annak eredményét dokumentálni. A vizsgálat során az ajánlatkérő objektív alapú módszereket alkalmazhat. Ilyen módszerek különösen a) a beszerzés tárgyára vonatkozó indikatív ajánlatok bekérése, b) a beszerzés tárgyára vonatkozó, arra szakosodott szervezetek által végzett piackutatás, c) igazságügyi szakértő igénybe vétele, d) szakmai kamarák által ajánlott díjszabások,	Az eljárás előkészítése 28. § (1) Az ajánlatkérő köteles a közbeszerzési eljárást - a beszerzés tárgyára és becsült értékére tekintettel - megfelelő alapossággal *és az alapelvek betartásával, a beszerzés tárgyának üzletági sajátosságait figyelembevéve* előkészíteni. Az ajánlatkérő által rendelkezésre bocsátott közbeszerzési dokumentumoknak biztosítaniuk kell, hogy az eljárásban a gazdasági szereplők képesek legyenek műszakilag megfelelő, fizikailag megvalósítható és gazdasági szempontból reális ajánlatot adni, *a beszerzés tárgyának sajátosságaihoz igazodó szerződéses feltételek meghatározásával.* Az ajánlatkérőnek már a közbeszerzési eljárás előkészítése során törekednie kell a magas minőségű teljesítés feltételeinek biztosítására, a környezet - beszerzés tárgyára tekintettel biztosítható - védelmére és a fenntarthatósági szempontok figyelembevételére, valamint a beszerzés tárgyát érintő szerződésmódosítások megelőzésére. Az ajánlatkérő alkalmazhatja az értékelemzés módszerét is. *(1a) Az ajánlatkérő az (1) bekezdésben meghatározott felelősségi körében köteles külön piaci vizsgálatot végezni és annak eredményét dokumentálni. A vizsgálat során az ajánlatkérő objektív alapú módszereket alkalmazhat. Ilyen módszerek különösen* *a) a beszerzés tárgyára vonatkozó megoldási lehetőségek bekérése,* *b) a beszerzés tárgyára vonatkozó, arra szakosodott szervezetek által végzett piackutatás,* *c) igazságügyi szakértő igénybe vétele,*

e) szakmai kamarák által előállított és karbantartott, megvalósítási értéken alapuló, részletes építési adatbázis, f) * g) az ajánlatkérő korábbi, hasonló tárgyra irányuló szerződéseinek elemzése. (3) Építési beruházások esetében az eljárás csak a külön jogszabályban meghatározott követelményeknek megfelelő tervek birtokában indítható meg. Külön jogszabályban foglalt esetekben az ajánlatkérőnek tervellenőrzésről és tervezői művezetésről is gondoskodnia kell. (4) A közbeszerzési eljárás megindítása előtt az ajánlatkérő független szakértőkkel, hatóságokkal, illetve piaci résztvevőkkel előzetes piaci konzultációkat folytathat a közbeszerzési eljárás előkészítése, valamint a gazdasági szereplők - tervezett beszerzésre és annak követelményeire vonatkozó - tájékoztatása érdekében. Az ajánlatkérő köteles minden szükséges intézkedést - különösen a releváns információk közlését a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a megfelelő ajánlattételi határidő meghatározását - megtenni a verseny tisztaságára, a gazdasági szereplők esélyegyenlőségére és egyenlő elbánására vonatkozó alapelvek érvényesülése érdekében.	(2) Az ajánlatkérő az (1) bekezdésben meghatározott felelősségi körében köteles a becsült érték meghatározása céljából külön vizsgálatot végezni és annak eredményét dokumentálni. A vizsgálat során az ajánlatkérő objektív alapú módszereket alkalmazhat. Ilyen módszerek különösen a) a beszerzés tárgyára vonatkozó indikatív ajánlatok bekérése, b) a beszerzés tárgyára vonatkozó, arra szakosodott szervezetek által végzett piackutatás, c) igazságügyi szakértő igénybe vétele, d) szakmai kamarák által ajánlott díjszabások, e) szakmai kamarák által előállított és karbantartott, megvalósítási értéken alapuló, részletes építési adatbázis, f) * g) az ajánlatkérő korábbi, hasonló tárgyra irányuló szerződéseinek elemzése. (3) Építési beruházások esetében az eljárás csak a külön jogszabályban meghatározott követelményeknek *és az ajánlatkérő az (1) bekezdésben meghatározott felelősségi körének* megfelelő tervek birtokában indítható meg. Külön jogszabályban foglalt esetekben az ajánlatkérőnek tervellenőrzésről és tervezői művezetésről is gondoskodnia kell. (4) A közbeszerzési eljárás megindítása előtt az ajánlatkérő független szakértőkkel, hatóságokkal, illetve piaci résztvevőkkel előzetes piaci konzultációkat folytathat a közbeszerzési eljárás előkészítése, valamint a gazdasági szereplők - tervezett beszerzésre és annak követelményeire vonatkozó - tájékoztatása érdekében. Az ajánlatkérő köteles minden szükséges intézkedést - különösen a releváns információk közlését a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a megfelelő ajánlattételi határidő meghatározását - megtenni a verseny tisztaságára, a gazdasági szereplők

	esélyegyenlőségére és egyenlő elbánására vonatkozó alapelvek érvényesülése érdekében.
Indokolás: A közbeszerzési eljárások előkészítése cselekmény sok esetben csak a becsült érték felmérésére irányul, és valódi „piackutatás”, az elérhető termékek / szolgáltatások felmérése, a reális szerződéses viszonyok, reális szállítási – jótállási idők feltérképezése elmarad. A javaslat egyértelműsítené, hogy az előkészítési cselekmény nem kizárólag a becsült érték felméréséből áll.	

III) Jelenlegi szöveg	Javasolt szöveg
35. § (7) A közös ajánlatot vagy részvételi jelentkezést benyújtó gazdasági szereplők személyében az ajánlattételi vagy több szakaszból álló eljárásban a részvételi határidő lejárta után változás nem következhet be.	35. § (7) A közös ajánlatot vagy részvételi jelentkezést benyújtó gazdasági szereplők személyében az ajánlattételi vagy több szakaszból álló eljárásban a részvételi határidő lejárta után *a közbeszerzési eljárásban* változás nem következhet be.
Indokolás: Gyakorlatban jogalkalmazási problémát okoz, hogy a Kbt. 139. § hogyan viszonyul a közös ajánlattevők változására vonatkozó tilalmat tartalmazó rendelkezéshez. A javaslat egyértelművé tenné, hogy a fenti tilalom a közbeszerzési eljárásra vonatkozna, ezzel egyidejűleg a Kbt. 139. § (l. lentebb) is pontosításra kerülne, miszerint a szerződés szakaszában a jogutód megszűnése nélküli jogutódlás (pl. beolvadás), ahol az „alap” ajánlattevő megmarad, alkalmazható lenne.	

IV) Jelenlegi szöveg	Javasolt szöveg
37. § (2) Az (1) bekezdés h)-i) pontja szerinti eljárás eredményéről szóló tájékoztatót az ajánlatkérő legkésőbb a szerződéskötést, ennek hiányában az eljárás eredménytelenné nyilvánításáról vagy a szerződés megkötésének megtagadásáról [131. § (9) bekezdés] szóló ajánlatkérői döntést követő három munkanapon belül köteles megküldeni közzétételre. Részekre történő ajánlattétel esetén a közzétételre megküldés határideje valamennyi rész tekintetében az utolsó szerződés megkötésétől, a teljes eljárás eredménytelensége esetén valamennyi rész tekintetében az utolsóként meghozott, az eljárás eredménytelenné nyilvánításáról szóló ajánlatkérői döntéstől	37. § (2) Az (1) bekezdés h)-i) pontja szerinti eljárás eredményéről szóló tájékoztatót az ajánlatkérő legkésőbb a szerződéskötést, ennek hiányában az eljárás eredménytelenné nyilvánításáról vagy a szerződés megkötésének megtagadásáról [131. § (9) bekezdés] szóló ajánlatkérői döntést követő három munkanapon belül köteles megküldeni közzétételre. Részekre történő ajánlattétel esetén a közzétételre megküldés határideje *a teljes eljárás vagy egyes rész(ek) eredményessége esetén* valamennyi rész tekintetében az utolsó szerződés megkötésétől, a teljes eljárás eredménytelensége esetén valamennyi rész tekintetében az utolsóként meghozott, az eljárás eredménytelenné nyilvánításáról

kezdődik. A közbeszerzési eljárás e hirdetmény közzétételével zárul le.	szóló ajánlatkérői döntéstől, kezdődik. A közbeszerzési eljárás e hirdetmény közzétételével zárul le.
Indokolás: A javaslat szabályozná, hogy részajánlattételkor abban az esetben, ha egyes részek eredménytelenek, egyes részek eredményesek, a tájékoztató az eljárás eredményéről feladásának határideje az utolsó szerződés megkötéstől számít.	

V) Jelenlegi szöveg	Javasolt szöveg
70. § (2) Ha az ajánlatkérő az elbírálást nem tudja olyan időtartam alatt elvégezni, hogy az ajánlattevőknek az eljárást lezáró döntésről való értesítésére az ajánlati kötöttség fennállása alatt sor kerüljön, felkérheti az ajánlattevőket ajánlataiknak meghatározott időpontig történő további fenntartására, az ajánlati kötöttség kiterjesztése azonban nem haladhatja meg az ajánlati kötöttség lejártának eredeti időpontjától számított hatvan napot. Ha az ajánlattevő az ajánlatkérő által megadott határidőben nem nyilatkozik, úgy kell tekinteni, hogy ajánlatát az ajánlatkérő által megjelölt időpontig fenntartja. Ha valamelyik ajánlattevő az ajánlatát nem tartja fenn, az ajánlati kötöttség lejártának eredeti időpontját követően az eljárás további részében az értékelés során ajánlatát figyelmen kívül kell hagyni.	70. § (2) Ha az ajánlatkérő az elbírálást nem tudja olyan időtartam alatt elvégezni, hogy az ajánlattevőknek az eljárást lezáró döntésről való értesítésére az ajánlati kötöttség fennállása alatt sor kerüljön, felkérheti az ajánlattevőket ajánlataiknak meghatározott időpontig történő további fenntartására, az ajánlati kötöttség kiterjesztése azonban nem haladhatja meg az ajánlati kötöttség lejártának eredeti időpontjától számított hatvan napot. Ha az ajánlattevő az ajánlatkérő által megadott határidőben nem nyilatkozik, úgy kell tekinteni, hogy ajánlatát az ajánlatkérő által megjelölt időpontig fenntartja. Ha valamelyik ajánlattevő az ajánlatát nem tartja fenn, az ajánlati kötöttség lejártának eredeti időpontját követően az eljárás*ban* ~~további részében~~ *a bírálat – ideértve az érvényesség megállapítását is – és* az értékelés során ajánlatát figyelmen kívül kell hagyni.
Indokolás: Gyakori jelenség, hogy ajánlatkérők a „nem fenntartott” ajánlatokat ugyanúgy elbírálják, megállapítják az érvényességüket vagy érvénytelenségüket. A leggyakrabban elhangzott érv, hogy ha egy ajánlat az „eredeti kötöttség” időtartama alatt hibában, hiányosságban szenved, akkor érvénytelenné kell nyilvánítani akkor is, ha az ajánlattevő tovább nem tartotta fenn. A javaslat egyértelművé tenné, hogy úgy kell tekintetni, mintha be sem adták volna. Ezzel még a közbeszerzési eljárás is gyorsítható.	

VI) Jelenlegi szöveg	Javasolt szöveg
71. § (8) A hiánypótlás vagy a felvilágosítás megadása: a) nem járhat a 2. § (1)-(3) és (5) bekezdésében foglalt alapelvek sérelmével és	71. § (8) A hiánypótlás vagy a felvilágosítás megadása: a) nem járhat a 2. § (1)-(3) és (5) bekezdésében foglalt alapelvek sérelmével és

b) annak során az ajánlatban a beszerzés tárgyának jellemzőire, az ajánlattevő szerződéses kötelezettsége végrehajtásának módjára vagy a szerződés más feltételeire vonatkozó dokumentum tekintetében csak olyan nem jelentős, egyedi részletkérdésre vonatkozó hiba javítható vagy hiány pótolható, továbbá átalánydíjas szerződés esetén az árazott költségvetés (részletes árajánlat) valamely tétele és egységára pótolható, módosítható, kiegészíthető vagy törölhető, amelynek változása a teljes ajánlati árat vagy annak értékelés alá eső részösszegét és az ajánlattevők között az értékeléskor kialakuló sorrendet nem befolyásolja.	b) annak során az ajánlatban a beszerzés tárgyának jellemzőire, az ajánlattevő szerződéses kötelezettsége végrehajtásának módjára, ~~vagy~~ a szerződés más feltételeire *vagy az értékelési részszempontokra* vonatkozó dokumentum tekintetében csak olyan nem jelentős, egyedi részletkérdésre vonatkozó hiba javítható vagy hiány pótolható, továbbá ~~átalánydíjas~~ *nem tételes elszámolású* szerződés esetén az árazott költségvetés (részletes árajánlat) valamely tétele és egységára pótolható, módosítható, kiegészíthető vagy törölhető, amelynek változása a teljes ajánlati árat vagy annak értékelés alá eső részösszegét és az ajánlattevők között az értékeléskor kialakuló sorrendet nem befolyásolja.
Indokolás: A javaslat egyértelművé tenné, hogy az értékelési szempontra tett ajánlat hogyan viszonyul a hiánypótlási szabályokhoz.	

3. KÖSZ TAG 3

I) Javaslat

1) Érintett jogszabályhely: **Kbt. 81. § (4)-(6) bekezdései**

2) Probléma rövid leírása

1. Javasoljuk, hogy a 81. § (4) bekezdésében a jogalkotó – a 81. § (5) bekezdésében foglalt szabályozással összhangban – tegye lehetővé, hogy az ajánlatkérő az aránytalanul alacsony ár vizsgálatába bevont ajánlatok számát szabadon határozhassa meg, illetve bővíthesse a bírálat folyamán.

A jogintézmény célja, hogy a bírálat folyamatát gyorsítsa. A hatályos szabályozás erre nem minden esetben alkalmas.

A hatályos szabályozás szerint az 1-2. helyezettek teljes bírálatát követően, az indokolások és adott esetben kiegészítő indokolások beérkezése, és ajánlatkérő általi elbírálása valamint az ajánlatok érvénytelenné minősítése után kezdhető meg a 3-4. helyezettek (azaz az érvénytelenek helyébe lépők) vizsgálata.

Gyakorlati tapasztalat, hogy az ajánlatkérő a bírálat korai szakaszában láthatja, hogy az 1-2. helyezettek ajánlata várhatóan érvénytelen lesz (például az ajánlati ár olyan mértékben alacsony, vagy nem felel meg a jogszabályi követelményeknek, hogy nagy valószínűséggel az ajánlattevő be sem adja az indokolást, vagy az nem lesz elfogadható, vagy kikövetkeztethető, hogy az ártáblázat/ajánlatkérés tartalmát rosszul értelmezték, és az előírt számú termék helyett csak egy darabra vonatkozó árakat adtak meg a pénzügyi ajánlatukban).

Ilyen esetben felesleges korlátozni az aránytalanul alacsony ár vizsgálatába bevonható ajánlatok számát. A jelenlegi szabályozás – az indokolás és akár több körös, hetekig elhúzódó kiegészítő indokolások előkészítésére és benyújtására biztosítandó időkre figyelemmel – jelentősen hátráltatja a bírálat folyamatát, így nem alkalmas a jogalkotó által szándékolt rövidebb bírálati idő elérésére.

Álláspontunk szerint kellő garanciát nyújt annak előírása, hogy az ajánlatkérő az aránytalanul alacsony ár vizsgálatába illetve a bírálatba való bevonás során köteles az értékelési sorrend

szerint haladni, továbbá hogy az eljárás nyertesként illetve adott esetben 2. helyezettként csak olyan ajánlattevő hirdethető ki, akinek ajánlata teljeskörűen elbírálásra került.
E keretek között az ajánlatkérő számára a lehető legnagyobb rugalmasságot lenne szükséges biztosítani, így nem tartjuk indokoltnak a jelenlegi korlátozás fenntartását, mely szerint csak az 1-2. helyezettek teljes körű vizsgálata után kezdheti meg az ajánlatkérő a sorrendben hátrébb álló, további ajánlatok tekintetében az aránytalanul alacsony ár vizsgálatát.
2. Javasoljuk továbbá, hogy a 81. § (4) bekezdését ne csak az aránytalanul alacsony ár vagy költség, hanem a 72. § szerinti egyéb aránytalan vállalások esetére is alkalmazni lehessen.
A 81. § (4) bekezdésének hatályos szabályai megbontják a 72. § szerinti vizsgálat egységét, amely az eljárás indokolatlan elhúzódására vezethet.
A 81. § (4) bekezdésében foglalt szabály célja, hogy a bírálat folyamatát azzal gyorsítsa, hogy indokolatlanul ne kelljen vizsgálni az értékelési sorrendben hátrébb lévő ajánlatok aránytalan megajánlásait.
A hatályos szabályozás szerint erre mégis sor kerül, amennyiben az egyéb (nem ár alapú) aránytalan vállalások kapcsán is indokolás kérés szükséges. Valamennyi ajánlattevő vonatkozásában vizsgálni kell az aránytalan vállalásokat, nem csak az értékelési sorrendben 1. és 2. helyen álló ajánlattevők esetén. Ebben az esetben a 81. § (4) bekezdése által célzott gyorsítás nem valósul meg, mert két ütemben, akár több körös kiegészítő indokolásra adott határidők bevárásával kell kérni a Kbt. 72. § szerinti ár alapú és egyéb aránytalan vállalásokra vonatkozó indokolásokat egyazon ajánlattevő vonatkozásában.
3. Javasoljuk, hogy a Kbt. tételesen biztosítson lehetőséget a jogirodalomban már ismert ún. előbírálatra annak érdekében, hogy a fordított bírálat alapját képező értékelési sorrend megalapozottságáról az ajánlatkérő meggyőződhessen. Így garantálható, hogy például számítási hibán alapuló megajánlás ne befolyásolhassa az értékelési sorrendet, és így a bírálatba bevonandó ajánlatok körét.
1.4. Jellemzően alacsony számú ajánlat beérkezése mellett, vagy bármely más okból előfordulhat, hogy indokolatlan és időigényesebb a fordított bírálat alkalmazása a Kbt. 81. § (5) előírása esetén. Erre megoldást nyújthat az alapelvek sérülése nélkül a Kbt. 87. § (6) bekezdésével összhangban egy fenntartási lehetőség a felhívásban arra vonatkozóan, hogy bontást követően eldönthető legyen a Kbt. 81. § (5) alkalmazása, vagy mellőzése.
3) Szövegszerű módosítási javaslat
A Kbt. 81. § (4)-(6) bekezdései helyébe az alábbi rendelkezések lépnek:
„(4) Az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban rendelkezhet úgy, hogy a bírálatnak az aránytalanul alacsony árra ***és egyéb aránytalan vállalásokra*** *vonatkozó részét az ajánlatok értékelését követően végzi el.* ***Ilyen esetben az ajánlatkérő az értékelési sorrend szerint legkedvezőbbnek tekinthető ajánlat, vagy döntése szerint a legkedvezőbbnek tekinthető ajánlat és az azt követő tetszőleges számú ajánlat tekintetében kezdi meg az aránytalanul alacsony ár és egyéb aránytalan vállalások vizsgálatát, és alkalmazza szükség esetén a Kbt. 72. § szerinti eljárást. A bírálat során az ajánlatkérő dönthet arról, hogy a vizsgálatot kiterjeszti további, az értékelési sorrendben következő tetszőleges számú ajánlatra is. A vizsgálat kiterjesztésének lehetőségével az ajánlatkérő több ízben is élhet. E bekezdés alkalmazása esetén az összegezésben csak olyan gazdasági szereplő jelölhető meg az eljárás nyertesként vagy második legkedvezőbb ajánlatot tett ajánlattevőjeként, amelynek ajánlata tekintetében ajánlatkérő elvégezte a bírálatnak az aránytalanul alacsony árra és egyéb aránytalan vállalásokra vonatkozó részét.***
(5) Az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban rendelkezhet úgy is, hogy az ajánlatok bírálatát az ajánlatok értékelését követően végzi el. ***Ilyen esetben az ajánlatkérő az értékelési sorrend szerint legkedvezőbbnek tekinthető ajánlat, vagy döntése szerint a legkedvezőbbnek tekinthető ajánlat és az azt követő tetszőleges számú ajánlat tekintetében kezdi meg a bírálatot. A bírálat megkezdése után az ajánlatkérő több ízben is dönthet arról, hogy a bírálatot kiterjeszti további, az értékelési sorrendben következő tetszőleges számú ajánlatra is. E bekezdés alkalmazása esetén az összegezésben csak olyan gazdasági szereplő jelölhető meg az eljárás nyertesként vagy második legkedvezőbb ajánlatot tett ajánlattevőjeként,***

amelynek ajánlatát az ajánlatkérő – az ajánlattevő Kbt. 67. § (1) bekezdés szerinti nyilatkozatát alátámasztó igazolások vizsgálatára is kiterjedően – teljeskörűen elbírálta.
*(6)**Az (5) bekezdésben meghatározott esetben az ajánlatkérő az értékelési sorrendet megalapozó adatok tekintetében jogosult a 71. §-ban meghatározott bírálati cselekményeket alkalmazni az értékelési sorrend megállapítását megelőzően is (előbírálat).”***

A Kbt. 81. § az alábbi (6a) bekezdéssel egészül ki:
„(6a) Az ajánlatkérő, ha az eljárást megindító felhívásban jelezte, hogy fenntartja ennek a lehetőségét, az ajánlatok beérkezését követően dönthet úgy, hogy az eljárást megindító felhívásban foglaltaktól eltérően nem alkalmazza az (5) bekezdést.”

II) Javaslat

1) Érintett jogszabályhely: **Kbt. 105. §**

2) Probléma rövid leírása

A versenyújranyitások során alkalmasság igazolás nem releváns, és a kizáró okok fenn nem állása vonatkozásában az ajánlattevő egyszerű, nem ESPD-be foglalt nyilatkozatán felül további nyilatkozat, igazolás benyújtása sem szükséges. Ezáltal az ajánlatnak tartalmaznia kell valamennyi dokumentumot, amelyek alapján az ajánlatkérő az elbírálást – a Kbt. 69. § (4) bekezdés relevanciájának hiányában – egy lépésben el tudja végezni. Mindezek eredményeként a versenyújranyitás során beérkezett ajánlatok bírálata, értékelése rövidebb időt vesz igénybe, mint a nyílt eljárás során benyújtott ajánlatoké. Ugyanakkor számos alkalommal tapasztaltuk, hogy az adott keretmegállapodásban részes ajánlattevők – ajánlattételi kötelezettségük okán – valós ajánlattételi és versenyzési szándék nélkül nyújtanak be olyan ajánlatot, amely

- szakmai ajánlat teljes hiányában hiánypótlással sem tehető érvényessé,
- számos dokumentum hiányzik az ajánlatból, amelyet hiánypótlási felhívás ellenére sem pótolnak,
- kedvezményt nem biztosítva a keretmegállapodás árlistájában szereplő ajánlati árat határoznak meg, amely körülmény miatt az értékelési rangsor végére kerülnek, kiesve ezáltal a potenciális nyertesi körből.

Jellemző továbbá, hogy a központi beszerző szervezetek által megkötött keretmegállapodások épp a verseny szélesebb körű biztosítása érdekében nagy létszámú nyertes ajánlattevői, konzorciumi kört foglalnak magukba. Például véve a Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóság által megkötött, majd a Digitális Kormányzati Ügynökség Zrt. által jogutódlással átvett KM02SZGRK17 azonosító számú, Általános kliens oldali informatikai eszközök beszerzése tárgyú keretmegállapodásban 20 Eladó szerepel.

Álláspontunk szerint indokolatlan terhet ró az ajánlatkérőre, és teszi hosszabbá az elbírálás időtartamát az, hogy a jelenlegi szabályozás szerint valamennyi ajánlat (a példa szerinti esetben mind a 20 ajánlat) vonatkozásában el kell végezni a teljes körű bírálatot, szükség szerint alkalmazva a Kbt. 71-72. § szerinti eljárási cselekményeket.

Az adminisztratív terhek csökkentése, és az eljárás lefolytatásához szükséges időigény rövidítése, ezáltal a hatékonyabb és gyorsabb szerződéskötés érdekében tett javaslat a versenyújranyitásokat érintően:

Javasoljuk olyan szabályozás kidolgozását, amely versenyújranyitás esetén mentesítheti az ajánlatkérőt valamennyi ajánlat teljeskörű elbírálása alól, és lehetővé teszi, hogy az ajánlatok elbírálását csak az értékelési sorrendben legkedvezőbb vagy a legkedvezőbb és az azt követő egy vagy több legkedvezőbb ajánlattevőre korlátozza.

Egy már megkötött keretmegállapodás alapján az adott közbeszerzés megvalósítása során – amennyiben arra a verseny újranyitásával kerül sor – javasoljuk a Kbt. 81. § (5) bekezdésének analógiájára a bírálat és értékelés menetének felcserélhetőségét.

3) Szövegszerű módosítási javaslat

A Kbt. 105. § (3) bekezdése az alábbi o) ponttal egészül ki:

(105. § (3) Az ajánlatkérő a (2) bekezdés b) vagy c) pontja alkalmazásában a keretmegállapodást kötött összes ajánlattevőnek egyidejűleg írásban ajánlattételi felhívást küld. Más ajánlattevőt az eljárásba nem lehet bevonni. Az ajánlattételi felhívás tartalmazza:)
„o) annak meghatározását, hogy az ajánlatkérő a verseny újranyitása során a 105. § (6) bekezdése szerint jár-e el."
A Kbt. 105. §-a az alábbi (6) bekezdéssel egészül ki:
„Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokban rendelkezhet úgy is, hogy az ajánlatok bírálatát az ajánlatok értékelését követően végzi el. Ebben az esetben csak az értékelési sorrendben legkedvezőbb vagy a legkedvezőbb és az azt követő egy vagy több legkedvezőbb ajánlattevő tekintetében végzi el a bírálatot. A bírálat során biztosítani kell, hogy az összegezésben megnevezett nyertes – és ha az összegezésben meg kívánja nevezni, a második legkedvezőbb ajánlatot tett – ajánlattevő ajánlatának érvényességét az eljárást lezáró döntést megelőzően az ajánlatkérő teljeskörűen elbírálja."

III) Javaslat

1) Érintett jogszabályhely: **Kbt. 141. § (2) bekezdés a) pontja és Kbt. 141. § (3) bekezdése**

2) Probléma rövid leírása

Javasoljuk, hogy a Kbt. 141. § (2) bekezdése szerinti de minimis szerződésmódosítás feltételeit pontosítsa. A jogszabály szövegéből nem állapítható meg, hogy a 141. § (2) bekezdés a) pontjának alkalmazása során az uniós értékhatárnak melyik időállapot - a közbeszerzési eljárás megindításának vagy a szerződés módosításának időpontja - szerinti értékét kell figyelembe venni.

Ugyancsak nem került meghatározásra, hogy jogutódlás esetén milyen szabályok szerint kell eljárni. A 141. § (2) bekezdésének a) pontjában foglalt szabály nem értelmezhető abban az esetben, ha a nem központi ajánlatkérő által megkötött szerződés vonatkozásában a jogutód központi ajánlatkérőnek – akire eleve alacsonyabb értékű uniós közbeszerzési értékhatár vonatkozik – az eddigi szerződésmódosítások értékére figyelemmel kell megítélnie az általa eszközölhető de minimis módosítás felső határát.

A de minimis szerződésmódosítást a jogalkotó különböző szempontok szerint korlátozza:

1. A 141. § (3) bekezdése szerint *„Nem alkalmazható a (2) bekezdés a szerződésmódosításra akkor, ha a szerződéskötést megelőző közbeszerzési eljárást az ajánlatkérő olyan szabályok szerint indította meg, amelyek nem lettek volna jogszerűen alkalmazhatóak, ha az ajánlatkérő az eljárás becsült értékét a szerződésmódosítást követő értékét figyelembe véve határozta volna meg."*
2. A módosítás mértéke sem nemzeti, sem uniós rezsim szerinti eljárásban kötött szerződés esetén nem haladhatja meg az eredeti szerződéses érték 10 illetve 15%-át.
3. A módosítás mértéke uniós értékhatárt elérő értékű eredeti szerződés esetén az uniós értékhatárt sem érheti el.

A 141. § (3) bekezdésében foglalt szabály a közbeszerzési eljárás megindítására utal vissza, vagyis a jogalkotó feltehető szándéka szerint az ekkor hatályos értékhatárokat kell figyelembe venni a szabály alkalmazása során. Ebből azonban önmagában nem következik az, hogy 141. § (2) bekezdés a) pontja alkalmazásában is így kellene eljárni.

A 141. § (2) bekezdés szerinti értékbeli korlátokat az összes módosítás együttes értékére vonatkoztatva kell alkalmazni. Vagyis a jogutódnak figyelembe kell vennie a jogelőd által korábban végrehajtott módosítások értékét is.

Például 2017-ben a nem központi ajánlatkérő uniós rezsimben folytatott eljárás alapján 700 MFt értékben kötött árubeszerzésre szerződést, amit utóbb 42 millió forinttal növelt meg a de minimis szabályok szerint. Az ajánlatkérő időközben központi ajánlatkérőbe olvadt, amely idén, 2019-ben szintén a de minimis szabályai szerint növelné a szerződés ellenértékét. A 141. § (2) bekezdés a) pontja alkalmazásában:

1. ha a jogelődre irányadó, az eljárás megindításakor hatályos uniós értékhatárból indulunk ki, akkor a szerződés értéke már csak 22.135.830,- forinttal lenne növelhető (uniós értékhatár – eddigi emelés, azaz 64.135.830,- Ft-42.000.000,- Ft),
2. ha a jogutódra irányadó, az eljárás megindításakor hatályos uniós értékhatárt vesszük alapul, akkor további szerződésmódosításnak már nincsen helye (a 2017-es 41.427.450,- Ft értékhatár alacsonyabb, mint a korábbi szerződésmódosítás értéke),
3. ha a jogutódra irányadó, a szerződésmódosításkor (2019-ben) hatályos uniós értékhatárból (44.735.040,- Ft) indulunk ki, akkor a 42.000.000,- Ft értékű korábbi módosításra tekintettel még további 2.735.040,- forinttal növelhető lenne a szerződés értéke.

A szerződésmódosítás feltételeinek egységes kezelése érdekében célszerű lenne – a 141. § (3) bekezdéséből kiindulva – az uniós értékhatár megállapítása során a szerződést megkötő ajánlatkérő 5. § szerinti minőségét és az eredeti közbeszerzési eljárás megindításának időpontját alapul venni jogutódlás esetén is.

3) Szövegszerű módosítási javaslat

A Kbt. 141. § (2) bekezdés a) pontja helyébe az alábbi rendelkezés lép:

(141. § (2) A szerződés – a (4) vagy (6) bekezdésben foglalt feltételek vizsgálata nélkül – új közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül módosítható, ha a módosítás eredményeként az ellenérték növekedése – vagy több módosítás esetén azok nettó összértéke – nem éri el az alábbi értékek egyikét sem)

„a) a szerződés megkötésére irányuló közbeszerzési eljárás megindításakor az eljárás ajánlatkérőjére irányadó uniós értékhatárt elérő értékű eredeti szerződés esetén ezt az értékhatárt;"

A Kbt. 141. § (3) bekezdése az alábbi mondattal egészül ki:

((3) A (2) bekezdést arra a szerződésmódosításra lehet alkalmazni, amely a szerződés értékének változásával jár, a szerződéses jogviszony több elemét érintő módosítás esetén a módosítás azon elemeire, amelyek az érték változásával összefüggenek. Nem alkalmazható a (2) bekezdés a szerződésmódosításra akkor, ha a szerződéskötést megelőző közbeszerzési eljárást az ajánlatkérő olyan szabályok szerint indította meg, amelyek nem lettek volna jogszerűen alkalmazhatóak, ha az ajánlatkérő az eljárás becsült értékét a szerződésmódosítást követő értékét figyelembe véve határozta volna meg.)

„Az ajánlatkérő jogutódlása esetén a szerződés kizárólag olyan feltételek szerint módosítható, mintha a jogutódlás nem következett volna be."

IV) Javaslat

1) Érintett jogszabályhely: **Kbt. 69. §**

2) Probléma rövid leírása

Javasoljuk, hogy a bírálat során észlelt egyes súlyos, már nem orvosolható érvénytelenségi okok esetén a Kbt. mentesítse az ajánlatkérőt a teljes körű bírálat lefolytatásának kötelezettsége alól.

A hatályos szabályozás és a döntőbizottsági gyakorlat a teljes körű bírálat követelményének alapján áll, ettől csak kivételesen, jól körülhatárolható esetekben (pl. Kbt. 81. § (4) és (5) bekezdés) lehet eltekinteni.

A gyakorlati tapasztalatok alapján ez a megközelítés azzal a következménnyel jár, hogy az ajánlatkérő akkor is hiánypótoltatni kénytelen az ajánlattevőt, ha már bizonyosan látja, hogy az ajánlat nem tehető érvényessé. Tipikusan ilyen esetnek minősül, ha az ajánlattevő nem tett konkrét megajánlást, nem előírás szerint tett ajánlatot, vagy nem a műszaki leírás szerinti tartalmú megajánlást tett, vagy az általa tett szakmai ajánlat – adott esetben a számítási hiba elvégzését követően – nem egyezik a felolvasólapon feltüntetett árral vagy egyéb adattal. (A javaslat figyelembe veszi, hogy szakemberek vonatkozásában a felolvasólap és az ajánlat többi része közötti ellentmondás a 71. § (9) bekezdése szerinti eljárással feloldható.)

Hasonló eset áll fenn, ha a Kbt. 77. § (1) bekezdés utolsó mondata szerint eljárva az ajánlatkérő valamely értékelési szempont tekintetében meghatároz egy olyan elvárást, amelynél kedvezőtlenebb az adott ajánlati elem nem lehet. Az értékelési szempontra tett, hibás,

felhívásban foglaltaknak meg nem felelő, annál kedvezőtlenebb vállalás javítására, módosítására a Kbt. 71. § (8) bekezdése nem ad lehetőséget.
Ezekben az esetekben az ajánlatkérő már abban a tudatban kér hiánypótlást, hogy az ajánlat érvénytelensége nem orvosolható.
A Kbt. 71. § (3) bekezdése szerint *„A hiányok pótlása csak arra irányulhat, hogy az ajánlat vagy részvételi jelentkezés megfeleljen a közbeszerzési dokumentumok vagy a jogszabályok előírásainak."* Az idézett norma értelemszerűen nem a hiánypótlási felhívás kibocsátására, hanem magára a hiánypótlás – felhívásra vagy önkéntesen való – teljesítésére vonatkozik. Ugyanakkor a rendelkezés behatárolja a hiánypótlás keretében benyújtható dokumentumok körét, kijelöli a hiánypótlás jogintézményének határait.
Amikor ajánlatkérő hiánypótlást rendel el a fenti esetekben, az ajánlattevőben azt a hamis látszatot kelti, hogy ajánlata még érvényessé tehető. Alapelvi megközelítésben ez a fajta eljárás nem feleltethető meg a jóhiszeműség és tisztesség követelményének.
3) Szövegszerű módosítási javaslat
A Kbt. 69. §-a az alábbi (2a) bekezdéssel egészül ki:
„A (2) bekezdéstől eltérően az ajánlatkérő az ajánlat érvénytelenségét a bírálat teljes körű lefolytatása nélkül is megállapíthatja, amennyiben
a) az ajánlat nem tehető érvényessé hiánypótlás vagy felvilágosítás útján,
b) az ajánlat érvényessé tételéhez szükséges hiánypótlást az ajánlattevő az előírt határidőben nem, vagy nem megfelelően teljesítette,
c) az ajánlat érvényességének megállapításához szükséges felvilágosítást az ajánlattevő az előírt határidőben nem, vagy nem megfelelően teljesítette,
d) az ajánlat a Kbt. 73. § (1) bekezdés g) pontja alapján érvénytelen, vagy
e) a 72. § (3) bekezdése alapján az ajánlatot az ajánlatkérő köteles érvénytelennek nyilvánítani."

V) Javaslat

1) Érintett jogszabályhely: **Kbt. 19. § és 105. §**
2) Probléma rövid leírása
Javasoljuk, hogy a Kbt. tételesen szabályozza a központosított közbeszerzésekkel kapcsolatos egybeszámítási szabályokat.
A hatályos szabályozásból (168/2004. Korm. r. 8. § (3) bekezdés) arra lehet következtetni, hogy a központosított közbeszerzésben megvalósuló igények becsült értéke növeli a központosított közbeszerzés keretein kívül megvalósításra kerülő igények becsült értékét a részekre bontás tilalmának általános szabályai szerint.
A keretmegállapodás megkötésére irányuló közbeszerzési eljárást a központi beszerző szerv folytatja le a keretösszeg nagyságának megfelelő rezsim alkalmazásával. Így indokolatlan a keretmegállapodás alapján történő beszerzés (pl. közvetlen megrendelés, írásbeli konzultáció, versenyújranyitás) összegét még egyszer figyelembe venni a keretmegállapodásból vásárló ajánlatkérők oldalán, mint a keretmegállapodáson kívüli beszerzés becsült értéket növelő tételt.
Szintén gyakorlati probléma a központosított közbeszerzésben megkötött keretmegállapodások azon előírásának értelmezése, amely jellemzően becsült értékhez kötötten írja elő a verseny újranyitás kötelező lefolytatását.
Itt a keretmegállapodás szintjén újra felmerül a mesterséges részekre bontás problémája. Például a keretmegállapodás keretei között 8 millió forint önmagában vett becsült érték felett kötelező a verseny újranyitása. Ebben az esetben az ajánlatkérő megteheti, hogy több közvetlen megrendelés útján megkerüli az értékhatárt, és a verseny újranyitás mellőzésével több tízmillió forint értékben vásárol a keretmegállapodás terhére.
Ezen felül a keretmegállapodásokban foglalt értékhatárok sem egységesek, amely szintén bonyolítja a szabályozási környezetet.
Javasoljuk, hogy a Kbt. törvényi szinten, egységesen szabályozza a keretmegállapodások ezen előírását, és határozza meg azt az értékhatárt, amelyen belül egy keretmegállapodás terhére közvetlen megrendelés alkalmazható.

3) Szövegszerű módosítási javaslat

A Kbt. 19. §-a az alábbi (3a) bekezdéssel egészül ki:

„(3a) A (3) bekezdés alkalmazásában a központosított közbeszerzés keretein kívül megvalósuló közbeszerzések becsült értékének meghatározásához nem kell figyelembe venni az ajánlatkérőnek a központosított közbeszerzés keretei között megkötött keretmegállapodások terhére megvalósuló szerződéseinek értékét."

A Kbt. 105. §-a az alábbi (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A (2) bekezdéstől eltérően a központosított közbeszerzés keretében megkötött keretmegállapodások esetén a verseny újranyitása akkor kötelező, ha az ajánlatkérőnek az adott keretmegállapodás terhére megvalósított korábbi igényeinek összértéke elérte, vagy a tárgyi beszerzés önmagában vett becsült értékével együtt elérné az ajánlatkérőre az igény felmerülésekor irányadó uniós értékhatárt."

VI) Javaslat

1) Érintett jogszabályhely: **Kbt. 46. § (2) bekezdés**

2) Probléma rövid leírása

Javasoljuk, hogy a Kbt. egyértelműsítse az iratmegőrzési kötelezettségre vonatkozó szabályokat az EKR rendszer alkalmazása esetére.

A szabályozásból egyértelmű, hogy a papír alapon folytatott eljárás iratanyagát meg kell őrizni. Az EKR igénybevételével lefolytatott közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatban az elektronikus közbeszerzés részletes szabályairól szóló 424/2017. (XII. 19.) Korm. rendelet 9. § (4) bekezdése szerint *„Az ajánlatkérő – az ellenőrzésre jogosult hozzáférése és az eljárás iratainak az EKR-ben való elektronikus megőrzése érdekében – köteles az eljárás előkészítése körében a Kbt. 28. § (2) és (4) bekezdése alkalmazása során keletkezett iratokat, valamint a részvételi jelentkezések és ajánlatok bírálata és értékelése során keletkezett dokumentumokat vagy azok egyszerű elektronikus másolatát az EKR-be (különösen bírálóbizottsági jegyzőkönyvek, bírálati lapok, értékelés dokumentumai) is feltölteni az adott eljárás dokumentumai közé."*

A szabályozás kötelezővé teszi az eljárás során keletkezett papír alapú iratok feltöltését az EKR rendszerbe azok „elektronikus megőrzése érdekében". Nem tisztázott ugyanakkor, hogy a Kbt. 46. § (1)-(2) bekezdései szerinti dokumentálási és iratmegőrzési kötelezettségnek az ajánlatkérő eleget tesz-e önmagában az EKR-ben való rögzítéssel, vagy a papír alapú dokumentumokat fizikálisan és az EKR rendszerben is meg kell őrizni.

A Kbt. 46. § (3) bekezdése arra utal, hogy a jogalkotó szándéka szerint az ellenőrzésre feljogosított szervek az eljárás dokumentumait elsősorban elektronikus hozzáférés útján fogják vizsgálni. Erre tekintettel indokolatlan a papír alapú dokumentummegőrzési kötelezettség párhuzamos fenntartása.

3) Szövegszerű módosítási javaslat

A Kbt. 46. § (2) bekezdés az alábbi mondattal egészül ki:

„A közbeszerzési eljárás elektronikus lefolytatása esetén az ajánlatkérő az iratmegőrzési kötelezettségét azzal teljesíti, hogy az eljárás során keletkezett dokumentumok elektronikus másolatait a külön jogszabály szerinti elektronikus felületre feltölti."

VII) Javaslat

1) Érintett jogszabályhely: **Kbt. 73. §**

2) Probléma rövid leírása

Javasoljuk, az egységességet szem előtt tartva, a számítási hiba javításával összefüggő érvénytelenség ne a Kbt. 71. § (11) bekezdésében, hanem a Kbt. 73. §-ban kerüljön meghatározásra.

3) Szövegszerű módosítási javaslat

A Kbt. 73. § (1) bekezdés alábbi g) ponttal egészül ki:

„g) a 71. § (11) bekezdése szerinti számítási hiba javítását nem, vagy nem az előírt határidőben, vagy hibásan teljesítették."

4. KÖSZ TAG 4

I) A **Kbt. 70. §-ának (1) bekezdése** két esetet rögzít a bírálat nélküli eredménytelenségre, továbbá erre még a **Kbt. 53. § (4) bekezdése** ad lehetőséget. A Kbt. kógenciájából adódóan kiterjesztő értelmezésre nincsen lehetőség, ugyanakkor **célszerű lenne a feltételes közbeszerzés (Kbt. 53. § (5)-(6) bek.) esetén is biztosítani a bírálat mellőzhetőségét** a feltétel ajánlattételi határidőt követő bekövetkezése miatti eredménytelenség megállapíthatóságához, mind az ajánlatkérői, mind az ajánlattevői (felesleges) adminisztratív terhek csökkentése és az eljárás mielőbbi lezárhatósága érdekében. Szintén ki lehetne egészíteni a 70. § (1) bekezdését a **75. § (1) bek. g) pontja szerinti esettel**, azaz, hogy abban az esetben se kelljen az Ajánlatkérőnek az ajánlatokat elbírálnia, ha az EKR működési hibája olyan jogsértést eredményez, amelyre tekintettel az eljárás eredménytelenné nyilvánítható és az eredménytelenné nyilvánítás lehetőségével él is az Ajánlatkérő, valamint a **Kbt. 114. § (8) bek. szerinti alábbi esettel**, azaz, hogy abban az esetben se kelljen az Ajánlatkérőnek az ajánlatokat elbírálnia, ha az eljárás azért eredménytelen, mert az értékelés alapján legkedvezőbb ajánlatot tett ajánlattevővel történő szerződéskötés esetén a szerződés értéke a becsült értéket meghaladná, és az Ajánlatkérő az eljárást olyan szabályok szerint indította meg, amelyek nem lettek volna jogszerűen alkalmazhatóak, ha az Ajánlatkérő az eljárás becsült értékeként ezt a szerződéses értéket határozta volna meg.

II) A **Kbt. 43. §-a (2) bekezdésének b) pontja** értelmében az EKR-ben az előzetes vitarendezéssel kapcsolatos **80. § (2) bekezdése szerinti adatokat** kell közzétenni az előzetes **vitarendezési kérelem kézhezvételét követően haladéktalanul**.
4.a) A NEKSZT Kft. állásfoglalása alapján – a Kbt. 43. § (2) bek. b) pontján túlmutatóan – az előzetes vitarendezési kérelemre adott **válasz nyilvánossá tétele** is kötelező.
4.b) A **Kbt. 80. §-ának (4) bekezdése** értelmében „Az ajánlatkérő az előzetes vitarendezési kérelem megérkezésétől számított három munkanapon belül akkor is jogosult egy alkalommal az ajánlattevőket vagy a részvételre jelentkezőket három munkanapos határidővel hiánypótlás [71. §], felvilágosítás [71. §] vagy indokolás [72. §] benyújtására felhívni, ha az eljárás szabályai szerint erre már nem lenne lehetőség, ha az eljárásban történt törvénysértés ezen eljárási cselekmények útján orvosolható. **Ebben az esetben az ajánlatkérő az előzetes vitarendezési kérelem benyújtásáról a hiánypótlási felhívás, a felvilágosítás vagy indokolás kérésének megküldésével egyidejűleg**, míg a kérelemre adott válaszáról a kérelem megérkezésétől számított hét munkanapon belül **tájékoztatja a kérelmezőt és az ajánlattevőket** vagy a részvételre jelentkezőket.
A Kbt. 43. § (2) bek. b) pontja és a Kbt. 80. § (4) bek. közötti ellentmondás feloldása célszerű lenne.

III) A **Kbt. 43. §-a (1) bekezdésének b) pontja** értelmében az ajánlatkérő köteles a Közbeszerzési Hatóság által működtetett nyilvános elektronikus szerződéstárban (a továbbiakban: **CoRe**) közzétenni a közbeszerzési eljárás alapján megkötött **szerződéseket a szerződéskötést követően haladéktalanul**.
A Kbt**. 37. §-ának (2) bekezdése** értelmében az eljárás eredményéről szóló tájékoztatót az ajánlatkérő legkésőbb a **szerződéskötést követő tíz munkanapon belül** köteles megküldeni közzétételre.
Hirdetmény nélkül induló eljárások esetén – ideértve a Kbt. 115. §-a szerinti eljárásokat is – a **CoRe-ban az eredménytájékoztató feladásáig** (illetve az azt követő napig) **nem jelenik meg az EKR-ben lefolytatott eljárás, ahhoz szerződés nem tölthető fel**, így az eredménytájékoztató szerződéskötést követő azonnali feladása hiányában 43. §-a (1) bekezdésének b) pontja szerinti határidő betarthatósága nem biztosított.

IV) A Kbt**. 79. §-ának (4) bekezdése** alapján az összegezés egy alkalommal módosítható, ide nem értve a Kbt. 79. § (4a) bek.-ben foglalt esetet. Célszerű lenne több részes eljárás esetén

részenként egyszeri módosítási lehetőséget biztosítani, figyelemmel arra, hogy az iratbetekintések és előzetes vitarendezések részenként időben elválhatnak egymástól és lehetetlenné válhat egy alapos EVK alapján a jogszerűség ajánlatkérő általi helyreállítása, ha korábban már élt egy másik rész miatt az összegezés módosításának lehetőségével.

V) A Kbt. 62. § (1) bek. k) pont kb) alpontja szerinti kizáró ok és annak 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 8. § i) pont ib) alpontja szerinti igazolási módjának egymással történő tartalmi összhangba hozása, azaz a Kbt. 62. § (1) bek. k) pont kb) alpontjának kiegészítése a szabályozott tőzsdén jegyzett társaságok tényleges tulajdonos megnevezése alóli mentességével.

VI) A Kbt. 62. § (1) bek. k) pont kb) alpontja szerinti kizáró ok és annak 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 8. § i) pont ib) alpontja szerinti igazolási módjának oly módon történő módosítása, hogy a szabályozott tőzsdén jegyzett társaságok tényleges tulajdonos megnevezése alóli mentességén kívül szabályozza azon esetkört is, amikor olyan formában működik egy gazdasági szereplő, hogy tekintetében a 2017. évi LIII. törvény 3. § 38. pont a)-b) vagy d) alpontja szerinti tényleges tulajdonos fogalma értelmezhetetlen (pl.: állami, önkormányzat tulajdonú gazdasági társaságok).

VII) A Kbt. 63. § (1) bek. c) pontja szerinti kizáró ok és annak 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 9. § b) pontja és 11. § b) pontja szerinti igazolási módjának, valamint a Kbt. 187. § (2) bek. a) pont ae) alpontja és a Kbt. 142. § (5) bek. egymással történő összhangba hozása, az alábbiak szerint:
A Kbt. 63. § (1) bek. c) pontja a kizáró ok fennállását a súlyos szerződésszegéshez és az annak alapján alkalmazott szankcióhoz köti, azaz a szerződésszegés ajánlattevőként szerződő fél általi elismerése vagy nem vitatása nem feltétele a kizáró ok fennállásának. Ugyanakkor a 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 9. § b) pontja és 11. § b) pontja értelmében a Kbt. 63. § (1) bek. c) pontja a kizáró ok igazolásának módja a Közbeszerzési Hatóság honlapján elérhető nyilvántartásból történő ajánlatkérő általi ellenőrzés, azonban a Kbt. 187. § (2) bek. a) pont ae) alpontja alapján a Közbeszerzési Hatóság kizárólag azon súlyos szerződésszegésekről vezet és tesz közzé a honlapján nyilvántartást, amelyet jogerős bírósági határozat megállapított vagy a gazdasági szereplő nem vitatott. Ezzel összhangban és a kizáró októl eltérően rendelkezik a Kbt. 142. § (5) bek.-e is, ahol azonban a bejelentés szabályozása is ellentmondásos: a bekezdés első fordulata a szerződésszegés elismeréséről/nem vitatásáról nem rendelkezik, attól függetlenül követeli meg ajánlatkérőtől a bejelentési kötelezettség teljesítését, a második fordulat azonban már megköveteli az ajánlatkérőtől annak igazolását is, hogy az ajánlattevőként szerződő fél a szerződésszegést nem vitatta. (Egyebekben már az is nehézséget jelent a jogalkalmazásban, hogy a nem vitatás igazolása milyen dokumentummal lehetséges.)

A fentiekben leírtak a jogszabályon belüli és jogszabályok közötti ellentmondás jogelméleti problémáin és jogértelmezési nehézségein túl jogalkalmazási és egyéb gyakorlati problémákat is felvetnek, tekintettel arra, hogy általános gyakorlattá vált az, hogy valamennyi érintett ajánlattevő – sok esetben alaptalanul és rosszhiszeműen – vitatja a szerződésszegés tényét annak érdekében, hogy ne kerüljön fel a KH nyilvántartásába, ne álljon fel vele szemben a vonatkozó kizáró ok és ellehetetlenítse a kötbér érvényesítését a Kbt. 135. § (6) bek.-ben foglaltakra tekintettel (lsd. 5. javaslatnál leírtak). Mindezt következmények nélkül megteheti, hisz évekig húzódó polgári peres eljárások útján tudja csak az ajánlatkérő az igényét érvényesíteni és annak megalapozottságát igazolni.

A Kbt. 63. § (1) bek. c) pontja alapján a kizáró ok fennállása nem függ attól, hogy a szerződésszegést az ajánlattevőként szerződő fél vitatta-e, illetve elismerte-e, önmagában a 63. § (1) bek. c) pontban leírtak fennállása megalapozza a kizáró ok fennállását, azonban a jelenlegi szabályozási környezetben

- egyrészt az ajánlatkérők nem szereznek tudomást az ajánlattevők más ajánlatkérővel kötött szerződéseik súlyos megszegéséről a vitatott szerződésszegések nyilvántartásba vételének hiányára tekintettel,
- másrészt, tekintettel arra, hogy az igazolási mód a KH nyilvántartás ellenőrzése, ezért ajánlatkérő a vele korábban szerződő ajánlattevő ajánlatkérő előtt ily módon ismert szerződésszegése esetén sem tudja alkalmazni a kizáró okot a nyilvántartásban szereplés hiányában,
- harmadrészt a kizáró ok és igazolási módja egymástól eltérő megfogalmazása jogbizonytalanságot teremt az ESPD kitöltése/kizáró okok fennállására vonatkozó nyilatkozat tartalma tekintetében (fennáll-e a kizáró ok, ha súlyosan megszegte a szerződést, de a KH nyilvántartásában nem szerepel – hamisan nyilatkozik-e, amennyiben úgy nyilatkozik, hogy nem áll fenn),
- negyedrészt öntisztázásra sincsen mód a nyilvántartásban szereplés hiányában.

VIII) A Kbt. 135. § (6) bek. módosítása, tekintettel arra, hogy a jogosult általi elismerés előírása ellehetetleníti a kötbérkövetelések érvényesíthetőségét: ajánlatkérő nem tudja beszámítással (ellenértékből történő pénzvisszatartással) érvényesíteni a kötbérigényét, mivel az állandósult gyakorlat szerint ennek megakadályozására valamennyi ajánlattevő – akár alaptalanul és rosszhiszeműen – vitatja a kötbér jogalapját és/vagy összegét, így ajánlatkérő kizárólag peres úton juthat a követeléséhez. A polgári per elhúzódása, költségei, illetve az a gyakorlat, hogy mire lezárásra kerül, addigra az érintett gazdasági szereplő megszűnik, behajthatatlanná teszi a kötbéreket. Ráadásul nincsen külön jogkövetkezmény arra nézve, amennyiben a polgári per során az ajánlatkérő javára ítélnek és megállapítható, hogy alaptalanul és rosszhiszeműen vitatta ajánlattevőként szerződő fél a kötbérigényt, kizárólag ajánlatkérő igényérvényesítési lehetőségének akadályozása érdekében (adott esetben ez több alkalommal is előfordult ugyanazon gazdasági szereplő tekintetében).

IX) Jelenlegi szöveg	**Javasolt szöveg**
71. § (9) A 76. § (3) bekezdés b) pontja szerinti értékeléshez az ajánlatkérő által bemutatni kért szakemberek személye hiánypótlás keretében csak a (4) bekezdésben foglalt, vagy az alkalmassági követelménynek való megfelelőség miatt szükséges esetben és csak úgy változhat, hogy a hiánypótlásban az értékeléskor figyelembe veendő minden releváns körülmény tekintetében a korábbival legalább egyenértékű szakember kerül bemutatásra. Ha a hiánypótlás során a korábbinál nagyobb tapasztalattal, magasabb képzettséggel rendelkező személy kerül bemutatásra, az ajánlatkérő az értékeléshez akkor is csak az ajánlattevő által pótolt szakember adatait veheti figyelembe, a hiánypótlás ilyenkor is csak az érvényessé tételt szolgálja, és nem eredményezi az értékeléskor figyelembe veendő tényezők változását. Ha	71. § (9) A 76. § (3) bekezdés b) pontja szerinti értékeléshez az ajánlatkérő által bemutatni kért szakemberek személye hiánypótlás keretében csak a (4) bekezdésben foglalt, vagy az alkalmassági követelménynek való megfelelőség miatt szükséges esetben és csak úgy változhat, hogy a hiánypótlásban az értékeléskor figyelembe veendő minden releváns körülmény tekintetében a korábbival legalább egyenértékű szakember kerül bemutatásra. Ha a hiánypótlás során a korábbinál nagyobb tapasztalattal, magasabb képzettséggel rendelkező személy kerül bemutatásra, az ajánlatkérő az értékeléshez akkor is csak az ajánlattevő által pótolt szakember adatait veheti figyelembe, a hiánypótlás ilyenkor is csak az érvényessé tételt szolgálja, és nem eredményezi az értékeléskor figyelembe veendő tényezők változását.

a) a 76. § (3) bekezdés b) pontja szerinti értékeléshez bemutatott szakemberekre vonatkozó, a felolvasólapon feltüntetett adat és az ajánlatban a szakemberre vonatkozóan csatolt dokumentum tartalma között – a b) pontban foglaltaktól eltérő - ellentmondás van, és nem sikerül felvilágosítás vagy a már bemutatott szakemberre vonatkozó dokumentum hiánypótlása keretében a felolvasólapon feltüntetett adatot alátámasztani, az ajánlatkérő az ajánlatot érvénytelenné nyilvánítja; b) a felolvasólapon feltüntetett adat és a szakemberre vonatkozóan csatolt dokumentum tartalma között olyan ellentmondás áll fenn, hogy a felolvasólapon szereplő adat az értékeléskor kevésbé kedvező, az értékeléskor a felolvasólapon szereplő adatot kell figyelembe venni.	*(9a) Ha a 76. § (3) bekezdés b) pontja szerinti értékeléshez bemutatott szakemberekre vonatkozó, a felolvasólapon feltüntetett adat és az ajánlatban a szakemberre vonatkozóan csatolt dokumentum tartalma között ellentmondás van,* *a) amennyiben a felolvasólapon feltüntetett adat a kedvezőbb és nem sikerül felvilágosítás vagy a már bemutatott szakemberre vonatkozó dokumentum hiánypótlása keretében a felolvasólapon feltüntetett adatot alátámasztani, az ajánlatkérő az ajánlatot érvénytelenné nyilvánítja;* *b) amennyiben a felolvasólapon feltüntetett adat a kedvezőbb és felvilágosítás vagy a már bemutatott szakemberre vonatkozó dokumentum hiánypótlása keretében a felolvasólapon feltüntetett adatot sikerül alátámasztani, az értékeléskor a felolvasólapon szereplő adatot kell figyelembe venni;* *c) amennyiben a felolvasólapon feltüntetett adat a kevésbé kedvezőbb és az ellentmondás oka az ajánlatkérő által meghatározott minimális vagy maximális érték szerepeltetése, az értékeléskor a felolvasólapon szereplő adatot kell figyelembe venni;* *d) amennyiben a felolvasólapon feltüntetett adat a kevésbé kedvezőbb és a már bemutatott szakemberre vonatkozó dokumentumban tételesen meghatározott értékeket (alapadatokat) alapul véve a helyes összesített érték pontosan kiszámítható, a számítási hiba kijavítására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.*

Indokolás:

A javaslat egyértelműsíti, hogy a szakember - szakmai önéletrajz hibái is tartozhatnak a számítási hiba jogintézménye körébe.

A szakmai önéletrajz – felolvasólap közötti összefüggés az alábbi kimenetelű lehet:

- felolvasólapon 100 hónap van, az önéletrajzból csak 50 hónap derül ki – ellentmondást fel tudja oldani – ajánlatkérő 100 hónappal számol (eddigi a) pont)
- felolvasólapon 100 hónap van, az önéletrajzból csak 50 hónap derül ki – ellentmondást nem tudja feloldani – ajánlatkérő érvénytelennek nyilvánítja (eddigi a) pont) – ez nem számítási hiba!!

- felolvasólapon 50 hónap van, az önéletrajzban 100 hónap van, és az ajánlatkérő maximálta a hónapokat 50 hónapban, miszerint nem ad több pontot, ezért nincs értelme többet írni a felolvasólapra – felolvasólap adatait kellene figyelembe venni
- felolvasólapon 50 hónap van, az önéletrajzban 100 hónap van, de ennek egy része nem vehető figyelembe, mert nem jó gyakorlat, hanem valójában 75 hónap, de az viszont pontosan megállapítható – számítási hiba jogintézményét lehetne alkalmazni
- felolvasólapon 50 hónap van, az önéletrajzban „50+x" hónap van, és pontosan megállapítható, hogy tényleg „50+x" hónap, csak elszámolta – számítási hiba jogintézményét lehetne alkalmazni

A gyakorlatban sokszor előfordul, hogy a szakmai gyakorlat időtartamot pl. átfedések miatt elszámolják, kezdő/befejező hónapot nem veszik figyelembe, ritka az az eset, amikor jók az önéletrajzok. Javasolt lenne bevezetni a számítási hiba kijavításának jogintézményét, hogy az ajánlatok érvényessége jobban biztosítható legyen. Sok esetben tényleg csak „elszámolás" okozza a különbséget, és pontosan megállapítható a hónapok száma. A felolvasólap egy „segéddokumentum". A számítási hiba általános szabályait itt is lehetne alkalmazni, hiszen vannak alapadatok (persze azoknak viszont egyértelműnek kell lenni) és számítási szabályok. Ha bárki számára egyértelműen kiszámítható a szakmai gyakorlat ideje, mert tényleg csak matematikai hiba van benne, az ajánlatkérő megoldhatna egy érvénytelenségi problémát.

X) Jelenlegi szöveg	**Javasolt szöveg**
105. § (5) Az ajánlatok bontására a 68. § (4) bekezdése, elbírálására a 69. § (1) bekezdése és a 71-76. §, az ajánlatkérő döntéseinek közlésére a 79. §, valamint a szerződés megkötésére a 131. § alkalmazandó. A 73. § (6) bekezdés c) pontja szerinti összeg a keretmegállapodásban részes ajánlattevőknek küldött konzultációra szóló felhívásban vagy ajánlattételi felhívásban is megjelölhető.	105. § (5) Az ajánlatok bontására a 68. § (4) bekezdése, elbírálására a 69. § (1) bekezdése és a 71-76. §, *az ajánlatok elbírálására, az eljárás eredményére, az ajánlatok elbírálásának befejezésére vonatkozó tájékoztatásra és* az ajánlatkérő döntéseinek közlésére a 79. §, valamint a szerződés megkötésére a 131. § alkalmazandó. A 73. § (6) bekezdés c) pontja szerinti összeg a keretmegállapodásban részes ajánlattevőknek küldött konzultációra szóló felhívásban vagy ajánlattételi felhívásban is megjelölhető.
Indokolás: Gyakorlati tapasztalat, hogy mivel a keretmegállapodás beszerzési technika már nem eljárási típus, több ajánlatkérő véleménye szerint ezért nincs összegezés készítési és megküldési kötelezettség, csak egy döntést közlő levélre.	

XI) Jelenlegi szöveg	**Javasolt szöveg**
-	*131. § (1a) Az ajánlatkérőként szerződő fél és a nyertes ajánlattevőként szerződő fél a szerződés teljesítése során egyeztetést folytathatnak, amennyiben a nyertes ajánlattevőként szerződő fél érdekkörén kívül eső okból az ajánlatban megjelölt termék*

	vagy a termék részegységének helyettesítése szükséges. *(2) A felek az egyeztetésen csak az ajánlattevő által az ajánlatában megjelölt részegységekkel, termékekkel műszakilag egyenértékű vagy a meghatározó műszaki paramétereiben kedvezőbb, magasabb minőségű helyettesítő termékben vagy részegységben egyezhetnek meg.* *(3) Amennyiben a felek a (2) bekezdés szerinti helyettesítő termékről vagy részegységről állapodnak meg, a szerződés módosítására a Kbt. 141. §-ának szabályait megfelelően kell alkalmazni.*
Indokolás: A közbeszerzési eljárások időtartama rendkívül hosszú, több hónapot, folyamatba épített ellenőrzésnél akár ¾ évet is igénybe vehet. Vannak üzletágak, ahol az avulási idő rendkívül gyors, a gyártók gyakran változtatják a termékeiket, folyamatosan fejlesztenek. Gyakorlati probléma, hogy mire a teljesítés ideje eljön (adott esetben több mint egy év), a konkrétan nevesített termék (hiszen biankó ajánlat nem tehető) már nem létezik, mert a gyártó fejlesztéssel „továbblépett" egy új generációra. Ezek a gyártói változtatások függetlenek az ajánlattevőktől, és kiszolgáltatottá teszi mind ajánlatkérőt mind ajánlattevőt. A javaslat, hasonlóan az építési beruházásokhoz, lehetővé tenné a műszakilag egyenértékű vagy jobb helyettesítő termék szállítását az alapelvek betartása mellett.	

XII). Jelenlegi szöveg	**Javasolt szöveg**
131. § (6) Az ajánlatkérő a szerződést az ajánlati kötöttség (5) bekezdés szerinti időtartama alatt köteles megkötni. Ha e törvény másként nem rendelkezik, nem köthető meg azonban a szerződés az írásbeli összegezés - ha az összegezés javítására kerül sor és az eljárás eredményességére, az ajánlat érvényességére vagy az értékelés eredményére vonatkozó adat módosul, a módosított összegezés - megküldése napját követő tíz napos időtartam lejártáig, a 115. § szerinti eljárás esetén az írásbeli összegezés megküldése napját követő öt napos időtartam lejártáig.	131. § (6) Az ajánlatkérő a szerződést az ajánlati kötöttség (5) bekezdés szerinti időtartama alatt köteles megkötni. Ha e törvény másként nem rendelkezik, nem köthető meg azonban a szerződés az írásbeli összegezés - *ha az összegezés módosítására kerül sor, a módosított összegezés, ha az* összegezés javítására kerül sor és *a javítással* az eljárás eredményességére, az ajánlat érvényességére vagy az értékelés eredményére vonatkozó adat *változik,* a *javított* ~~módosított~~ összegezés - megküldése napját követő tíz napos időtartam lejártáig, a 115. § szerinti eljárás esetén az írásbeli összegezés megküldése napját követő öt napos időtartam lejártáig.
Indokolás:	

Gyakorlatban értelmezési nehézséget okoz, hogy míg az összegezés módosítása és javítása két külön jogintézmény, addig a moratóriumra vonatkozó szabályban egy mondatban egyszerre szerepel a javítás és a módosítás szó. Mivel a Kbt. 79.§ (4)-(4a) bekezdése alapján összegezést módosítani jogszabálysértő eredmény esetén lehet, ezért indokolt egyértelműsíteni, hogy módosított összegezés esetén a moratórium minden esetben újra induljon. Mivel összegezést javítani a Kbt. 79. § (5) bekezdés alapján csak elírás esetén lehetséges, javasolt egyértelművé tenni, hogy összegezés javítása esetén nem minden esetben indokolt a moratórium újraindulása.

5. KÖSZ TAG 5

Érintett jogszabályi előírás	Probléma rövid leírása	Megoldási javaslat
I). 76. § (5)	valamennyi beszerzési tárgy, de főként építési beruházás esetén okoz gondot a legjobb ár-érték arány meghatározása. Mind a megfelelő értékelési szempontok, mind azokat alátámasztó ajánlatok ellenőrzése időt rabló olyan kötelező elem, amely sem az ajánlatok szakmai színvonalát, sem a megvalósítás mikéntjét nem, vagy csak alig befolyásolják	Az ajánlatkérő köteles a legalacsonyabb költség vagy a legjobb ár-érték arányt megjelenítő értékelési szempontok alkalmazására. Az ajánlatkérő csak akkor választhatja a legalacsonyabb ár egyedüli értékelési szempontját, ha az ajánlatkérő igényeinek valamely konkrétan meghatározott minőségi és műszaki követelményeknek megfelelő áru vagy szolgáltatás felel meg, és a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat kiválasztását az adott esetben további minőségi jellemzők nem, csak a legalacsonyabb ár értékelése szolgálja. Az ajánlatkérő nem alkalmazhatja a legalacsonyabb ár szempontját egyedüli értékelési szempontként uniós értékhatárt meghaladó tervezési, mérnöki és építészeti szolgáltatások, valamint uniós értékhatárt meghaladó építési beruházások esetében. E törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabály vagy támogatásból megvalósuló közbeszerzés esetében a támogatás feltételrendszere egyes beszerzési tárgyak tekintetében az alkalmazandó értékelési szempontrendszerre és módszerre

		vonatkozó részletes szabályokat határozhat meg.
322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 9. § (1)		Az ajánlatkérő uniós értékhatárt meghaladó beszerzés esetén a tervező és a mérnök kiválasztása során szakmai ajánlatot kér be, amelyet a legjobb ár-érték arányt megjelenítő szempont vagy a legalacsonyabb költség értékelésére alkalmas részszempontok szerint vizsgál. Az ajánlatkérő a Kbt. 76. § (5) bekezdése értelmében nem alkalmazhatja a legalacsonyabb ár szempontját egyedüli értékelési szempontként az eljárásban.
322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 24. § (1)		Az ajánlatkérő uniós értékhatárt meghaladó építési beruházásra irányuló közbeszerzés esetén szakmai ajánlatot kér be, amelyet a legjobb ár-érték arányt megjelenítő szempont és a megvalósítandó építmény vagy elvégzendő építési tevékenység – ideértve a Kbt. 1. mellékletében meghatározott tevékenységeket is – minőségének értékelésére alkalmas részszempontok szerint vizsgál. Az ajánlatkérő a Kbt. 76. § (5) bekezdése értelmében uniós értékhatárt meghaladó építési beruházás esetében nem alkalmazhatja a legalacsonyabb ár szempontját egyedüli értékelési szempontként.
322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 24. § (3)		Kivitelezésre vagy kivitelezésre és az ahhoz kapcsolódó tervezésre együtt irányuló építési beruházás esetén a legjobb ár-érték arány, valamint a minőségalapú kiválasztás szempontjának érvényre juttatása érdekében az ajánlati ár az értékelés során legfeljebb 70%-os arányban vehető figyelembe, kivéve nukleáris létesítményekre vonatkozó építési beruházások esetén, valamint uniós értékhatárt

		el nem érő építési beruházások esetén, mely eljárások során ez az arány magasabb is lehet. Ajánlatkérő a nettó 300 milliót Ft-ot el nem érő értékű építési beruházások esetén jogosult a legalacsonyabb ár értékelési szempont alkalmazására.
II) 114/A. § (2)	a kétkörös (nyilatkozati elv) bírálat miatt nem egyértelmű, hogy a 114/A. § alkalmazása esetén az ajánlatok értékelését követően nem szükséges ajánlatkérői döntés meghozatala	Az ajánlatkérő köteles megállapítani, hogy mely ajánlat vagy részvételi jelentkezés érvénytelen, és hogy van-e olyan gazdasági szereplő, akit az eljárásból ki kell zárni. Az érvényesnek talált ajánlatokat az ajánlatkérő az értékelési szempontok szerint értékeli. Ajánlatkérő e paragrafus szerint eljárva az ajánlatok érvénytelenségét jogosult csak az összegezésben megállapítani,
III) 72. § (3)	legyen limitálva, hogy hány alkalommal „kell" árindoklást és további indoklást kérni, mert így parttalanná tud válni, Ajánlatkérő nem tudja, meddig kell folytatnia az indokolás kérést, ha az nem megfelelő	Az ajánlatkérő az indokolás elfogadhatóságának megítéléséhez – ha az elfogadhatóság kétséges – egy alkalommal/legfeljebb két alkalommal további kiegészítő indokolást kérhet az ajánlattevőtől, a többi ajánlattevő egyidejű értesítése mellett. Az ajánlattevő kötelessége az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tényt, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról. Az ajánlatkérő köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető.
IV) 72. § (1a)	ajánlati ár indoklás bekérésének szükségessége	Az ár aránytalanul alacsony voltának megítélésekor az

	jelenleg esetleges, az ellenőrzés továbbra is a 20%-kal számol, de néha a becsült értékhez, néha a beérkezett ajánlati árakhoz viszonyítva	ajánlatkérő korábbi tapasztalataira, a közbeszerzést megelőzően a becsült érték meghatározásához felhasznált adatokra, valamint a benyújtott ajánlatok ajánlati árának átlagára kell figyelemmel lenni. Köteles az ajánlatkérő az (1) bekezdést alkalmazni különösen akkor, ha az ajánlatban foglalt – az (1) bekezdés szerinti – ellenszolgáltatás több, mint húsz százalékkal alacsonyabb a közbeszerzés – az ellenszolgáltatás önállóan értékelésre kerülő valamely eleme esetén az adott elemre eső – 19. § alkalmazása nélkül számított becsült értékétől ÉS a benyújtott ajánlatok ajánlati árának vagy önállóan értékelésre kerülő tartalmi elemének átlagától.
V) 44. § (1)	valahogy konkretizálni kellene, hogy az üzleti titok indoklás mikor elégséges, mert ez is képlékeny nagyon	A gazdasági szereplő az ajánlatban, részvételi jelentkezésben, hiánypótlásban vagy felvilágosításban, valamint a 72. § szerinti indokolásban elkülönített módon elhelyezett, üzleti titkot (ideértve a védett ismeretet is) az üzleti titok védelméről szóló 2018. évi LIV. törvény 1. § tartalmazó iratok nyilvánosságra hozatalát megtilthatja. Az üzleti titkot tartalmazó irat kizárólag olyan információkat tartalmazhat, amelyek nyilvánosságra hozatala a gazdasági szereplő üzleti tevékenysége szempontjából aránytalan sérelmet okozna. A gazdasági szereplő az üzleti titkot tartalmazó, elkülönített irathoz indokolást köteles csatolni, amelyben részletesen alátámasztja, hogy az adott információ vagy adat nyilvánosságra hozatala miért és milyen módon okozna számára aránytalan sérelmet. A gazdasági

		szereplő által adott indokolás nem megfelelő, amennyiben az általánosság szintjén kerül megfogalmazásra és kizárólag a további ajánlattevőkkel szembeni versenyhátrányt jelöli meg aránytalan sérelemként.
VI) 71. § (8) c)	felolvasó lap-egyéb ajánlat eltérése, tudom, hogy már vannak irányok, de ha ez rögzítve volna, hogy mikor-hogyan javítható, az szerintem sokat segítene	*a)* nem járhat a 2. § (1)–(3) és (5) bekezdésében foglalt alapelvek sérelmével és c) során az ajánlatban található elírások javítására kerülhet sor, mint például, de nem kizárólagosan a felolvasólap és az árazott költségvetés/árazó tábla közötti ellentmondás feloldása, vagy a nettó-bruttó árak javítása
VII) 80. § (1a)	nem ügyfélképes az az ajánlattevő, akinek ajánlata érvénytelen, és csak az érvényes ajánlatban akar rosszhiszeműen hibát találni, ha ő nem nyer, más se nyerhessen alapon	Nem nyújthat be előzetes vitarendezési kérelmet az írásbeli összegezés megküldését követően azon Ajánlattevő, akinek benyújtott ajánlatát korábban érvénytelenné nyilvánították az eljárás során és az érvénytelenítést nem vitatta, illetőleg vitatta, de jogorvoslati határozat nem mondta ki annak jogszerűtlenségét.
VIII) 45. § (1)	ajánlattevők továbbra is rendszeresen élnek vissza a jogintézménnyel és a kérelmek valamennyi benyújtott dokumentumra vonatkoznak, illetve elutasítás esetén ugyanazon dokumentum tekintetében változtatnak a vélelmezett jogsértésen de azt mindenképpen meg „akarja” nézni, továbbra is élő rossz gyakorlat a teljes ajánlat átvizsgálására irányuló kérelem, a „majd csak találok valamit” elv, és itt is megjelenik, hogy három-négy iratbetekintési kérelmet is küld egymás	Az adott eljárásban részt vett ajánlattevő vagy részvételre jelentkező az ajánlatok vagy részvételi jelentkezések elbírálásáról készített összegezés megküldését követően legfeljebb tíz napon belül kérheti, hogy más gazdasági szereplő ajánlatának vagy részvételi jelentkezésének – ideértve a hiánypótlást, felvilágosítást, valamint a 72. § szerinti indokolást is – üzleti titkot nem tartalmazó részébe - indokolt, megalapozott esetben - betekinthessen. Az iratbetekintésre vonatkozó kérelemben a gazdasági szereplő köteles konkrétan megjelölni, hogy milyen feltételezett jogsértés

	után a kérelmező, amennyiben elutasításra kerül a megalapozatlan kérelmi eleme, amivel szintén parttalanná válik a betekintések sora	kapcsán, az ajánlat vagy részvételi jelentkezés mely részébe kíván betekinteni. A feltételezett jogsértés megjelölése nem lehet általánosságban megfogalmazott kérelem és nem irányulhat komplett ajánlati részek (pl. valamennyi kizár ok, valamennyi alkalmasság körében benyújtott irat) megtekintésére, illetve nem alapozhatja meg az iratbetekintést általánosságban vélelmezett, de nem konkrétan megfogalmazott hiányosságokra való utalás. Az iratbetekintést munkaidőben, a kérelem beérkezését követő két munkanapon belül kell biztosítani, nem elektronikus hozzáférhetővé tétel, hanem a gazdasági szereplő képviselőjének személyes megjelenése útján. A betekintést az ajánlatkérő a gazdasági szereplő által megjelölt feltételezett jogsértéshez kapcsolódó jogérvényesítéséhez szükséges mértékben köteles biztosítani. Más gazdasági szereplő ajánlatának vagy részvételi jelentkezésének teljes körű átvizsgálása a betekintés körében nem lehetséges. Iratbetekintési kérelem – annak elutasítása esetén - ugyanazon ajánlati elem tekintetében legfeljebb két alkalommal terjeszthető elő, amennyiben kérelmező másodszor sem képes az e bekezdésben foglaltak szerint konkrétan megjelölni a vélelmezett jogsértést, úgy az érintett ajánlati elem tekintetében iratbetekintés kérelmező részére nem nyújtható.

IX) Jelenlegi szöveg	**Javasolt szöveg**

-	135. § (3a) A külön jogszabályban meghatározott számlakibocsátási kötelezettség az (1)-(2) bekezdésben foglalt teljesítéselismerés napjától számítandó.
Indokolás: Az új ÁFA alapszabályok alapján teljesítésig vagy azt követő „ésszerű időn belül” kell a számlát kiállítani, amelyet leggyakrabban „8 napos” határidőt jelent. A közbeszerzés rendszerében a teljesítést követően 15 nap áll ajánlatkérő rendelkezésére (építési beruházás esetén ennél több), hogy a teljesítést megvizsgálja, majd elfogadja vagy visszautasítsa. A számlázásra logikailag csak ezt követően kerülhet sor. Ezért javasolt egyértelművé tenni, hogy mivel a közbeszerzésben a teljesítés és a számlázás között van egy elég hosszú teljesítéselismerési szakasz, a számla kiállítására vonatkozó 8 napos határidő nem kezdődhet a teljesítéstől. Pénzügyi szakemberek számára értelmezési nehézséget okoz az ÁFA és a Kbt. szabályok egyidejű alkalmazása.	

X) Jelenlegi szöveg	**Javasolt szöveg**
139. § (1) A nyertes ajánlattevőként szerződő fél vagy felek személye csak az alábbi esetekben változhat meg: a) ha a 141. § (4) bekezdés a) pontjában foglalt feltételeknek megfelelő egyértelmű szerződéses rendelkezés alapján a jogutódlás projekttársaság vagy a teljesítés biztonsága érdekében ilyen szerződéses rendelkezés alapján a teljesítéshez finanszírozást nyújtó jogi személy vagy az általa jelölt jogi személy által történik; vagy b) ha a szerződő fél személyében bekövetkező jogutódlás a jogi személy átalakulásának, egyesülésnek, szétválásnak vagy a jogutódlással megszűnés más esetének következménye, vagy olyan részleges jogutódlás eredményeként következik be, ahol egy gazdasági egységként működő teljes üzletág (a hozzá tartozó szerződésekkel, eszközökkel és munkavállalókkal) - nem gazdasági társaság jogi személy esetén az adott tevékenységet ellátó teljes szervezeti egység - átruházásra kerül a jogutódra, vagy az eredeti szerződő félre vonatkozó fizetésképtelenségi eljárás során kerül a szerződés átruházásra;	139. § (1) A nyertes ajánlattevőként szerződő fél vagy felek személye csak az alábbi esetekben változhat meg: a) ha a 141. § (4) bekezdés a) pontjában foglalt feltételeknek megfelelő egyértelmű szerződéses rendelkezés alapján a jogutódlás projekttársaság vagy a teljesítés biztonsága érdekében ilyen szerződéses rendelkezés alapján a teljesítéshez finanszírozást nyújtó jogi személy vagy az általa jelölt jogi személy által történik; vagy b) ha a szerződő fél személyében bekövetkező jogutódlás a jogi személy átalakulásának, egyesülésnek, szétválásnak vagy a jogutódlással megszűnés más esetének következménye, vagy olyan részleges jogutódlás eredményeként következik be, ahol egy gazdasági egységként működő teljes üzletág (a hozzá tartozó szerződésekkel, eszközökkel és munkavállalókkal) - nem gazdasági társaság jogi személy esetén az adott tevékenységet ellátó teljes szervezeti egység - átruházásra kerül a jogutódra, vagy az eredeti szerződő félre vonatkozó fizetésképtelenségi eljárás során kerül a szerződés átruházásra; *c) a közös ajánlattétel vagy projekttársaságban részes ajánlattevők esetében, ha a szerződés teljesítése során a*

ha a szerződésbe lépő jogutód nem áll a közbeszerzési eljárásban alkalmazott kizáró ok hatálya alatt, - az ajánlattevőre irányadó szabályok szerint, a 138. § (2)-(4) bekezdésének alkalmazásával - megfelel a közbeszerzési eljárásban alkalmazott alkalmassági követelményeknek, és a jogutódlás nem e törvény alkalmazásának a megkerülését célozza.	*szerződő fél személyében bekövetkező jogutódlás a jogi személy megszűnése nélküli* ha a szerződésbe lépő jogutód nem áll a közbeszerzési eljárásban alkalmazott kizáró ok hatálya alatt, - az ajánlattevőre irányadó szabályok szerint, a 138. § (2)-(4) bekezdésének alkalmazásával - megfelel a közbeszerzési eljárásban alkalmazott alkalmassági követelményeknek, és a jogutódlás nem e törvény alkalmazásának a megkerülését célozza.
Indokolás: A javaslat a Kbt. 35. §, a 140. § és a 139. § egymáshoz való viszonyát pontosítaná.	

XI) Jelenlegi szöveg	**Javasolt szöveg**
140. § (5) A projekttársaságban a nyertes ajánlattevőn vagy ajánlattevőkön kívül más nem szerezhet részesedést, kivéve azt az esetet, amikor az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban megjelöli, hogy a projekttársaságot a nyertes ajánlattevő vagy ajánlattevők és az ajánlatkérő hozzák létre. A projekttársaság jegyzett tőkéjét és jegyzett tőkén felüli vagyonát - ide nem értve az osztalékot - az alapítók nem vonhatják el.	140. § (5) A projekttársaságban a nyertes ajánlattevőn vagy ajánlattevőkön kívül más nem szerezhet részesedést, kivéve azt az esetet, amikor az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban megjelöli, hogy a projekttársaságot a nyertes ajánlattevő vagy ajánlattevők és az ajánlatkérő hozzák létre, *valamint a Kbt. 139. § (1) bekezdés c) szerinti eset kivételével*. A projekttársaság jegyzett tőkéjét és jegyzett tőkén felüli vagyonát - ide nem értve az osztalékot - az alapítók nem vonhatják el.
Indokolás: Gyakorlatban jogalkalmazási problémát okoz, hogy a Kbt. 139. § hogyan viszonyul a projekttársaságban résztvevő ajánlattevő(k) változására vonatkozó tilalmat tartalmazó rendelkezéshez. A javaslat egyértelművé tenné, hogy a Kbt. 139. § (l. fentebb) új szabályai alapján a szerződés szakaszában a jogutód megszűnése nélküli jogutódlás (pl. beolvadás), ahol az „alap”ajánlattevő megmarad, alkalmazható lenne.	

6. – KÖSZ TAG 6

A Kbt. 111. § b) pontja alapján a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) hatálya alá tartozó gyermekek közül jelenleg a gyermekotthonban, illetve lakásotthonban elhelyezett gyermekek teljes ellátására szolgáló árubeszerzések és szolgáltatás megrendelések mentesek a közbeszerzési kötelezettség alól.
A kivételi kör 2005. július 23-tól hatállyal került a közbeszerzési törvénybe, és azóta a mindenkor hatályos közbeszerzési törvény a kivételi esetkört azonos szöveggel tartalmazza.
A kivételi körbe helyezés indoka a gyermek és lakásotthonokban elhelyezett gyermek részére kialakított csoportgazdálkodás elősegítése volt a következő indokolással: „A

gyermekotthonban elhelyezett gyermekek gondozása 8-12 fős kisközösségekben (csoportokban) történik, és minden csoport számára egy - a családi otthonhoz hasonló - önálló lakóteret kell kialakítani, amely történhet önálló lakásotthoni formában, vagy a gyermekotthonon belüli lakóegységek kialakításával. A csoportgazdálkodás pedagógiai célja a családi háztartás vezetésének modellezése annak érdekében, hogy a gyermekek képessé váljanak saját háztartás vezetésére. A csoportgazdálkodás szerves része, hogy a gyermekek életkoruknak megfelelő szinten személyesen vesznek részt a gazdálkodásban, a megvásárolni kívánt cikkek kiválasztásában, megvételében, odafigyelve arra, hogy mit hol érdemes megvásárolni. Ettől a lehetőségtől fosztja meg őket a közbeszerzési törvény jelenlegi formájában, amely egyben diszkriminációt is eredményez a számukra a családban élő gyermekekhez képest. Az áruvásárláson kívül a gyermekek közvetlen ellátásához tartozó szolgáltatások (tehetséggondozás, pszichológusi ellátás, terápiás szolgáltatások stb.) megvásárlása is számos esetben a közbeszerzési értékhatár fölött van, így közbeszerzéssel lehet csak beszerezni őket, amely teljesen életszerűtlen helyzeteket teremt, nem beszélve az olcsóbb szolgáltatás szakszerűségével kapcsolatos aggályokról."

Figyelemmel arra, hogy a gyermek- és lakásotthonokban kialakításra került csoportgazdálkodás a nevelőszülőnél (családi otthonban) elhelyezett gyermekek és utógondozó ellátásban részesülők (utógondozottak) vonatkozásában nem releváns, a Kbt. szerinti kivételi kör sem vonatkozik a nevelőszülőknél elhelyezett gyermekek és utógondozottak részére történő beszerzésekre.

Ugyanakkor a nevelőszülőnél elhelyezett gyermek és utógondozottak teljes ellátása nem csupán a nevelőszülő által a nevelőszülő részére rendelkezésre bocsátott nevelési díjból történik. A nevelőszülő tevékenységét nevelőszülői hálózat keretében végzi. A nevelőszülői hálózatot működtető szervezet a Gyvt. 57. § (5) bekezdése alapján a nevelőszülőt folyamatosan segíti és ellenőrzi a nevelési díj, az ellátmány és a családi pótlék felhasználásában, a szakmai tevékenysége ellátásában. A nevelőszülői hálózatot működtető szervezetek e feladatkörükben rendszeresen végeznek a hálózatukba vonatkozó gyermekek és utógondozottak teljes ellátásának körébe tartozó olyan beszerzéseket, melyek a működtető szakmai kompetenciája révén alapvető támogatást nyújtanak a gyermekek és utógondozottak megfelelő testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez. Így például személyre szabott terápiás és fejlesztési szolgáltatások, tehetséggondozás és kapcsolódó eszközbeszerzések, a gyermek igényei szerinti sport- és személyiségfejlesztő szabadidős programok és kapcsolódó eszközök biztosítása, a hasonló élethelyzetben lévő gyermekekkel közös programok, ünnepek szervezése, ezeken egyedi ajándékok biztosítása.

A nevelőszülői hálózatba tartozó gyermekek és utógondozói ellátásban részesülők számára a működtető által biztosítani kívánt, a teljes ellátás körébe tartozó szolgáltatások (tehetséggondozás, terápiás, fejlesztési és szabadidős szolgáltatások stb.) és kapcsolódó eszközök megvásárlása sok esetben a közbeszerzési értékhatár fölött van, így közbeszerzéssel lehet csak beszerezni őket. Ugyanakkor a gyermekek igényeinek egyedi és magas szinten történő kielégítését, a működtető rendelkezésére álló módszertani iránymutatások teljeskörű figyelembe vételét a beszerzési igények közbeszerzés útján történő kielégítése nem teszi lehetővé.

<u>A törvénymódosítás javasolt szövege:</u>

111. § E törvényt nem kell alkalmazni az uniós értékhatárt el nem érő

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény alapján gyermekotthonban, illetve lakásotthonban elhelyezett gyermekek, továbbá a nevelőszülői hálózatba tartozó gyermekek és utógondozói ellátásban részesülők teljes ellátására, valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 59-85/A. §-ában szabályozott szociális szolgáltatások körében ellátottak teljes ellátására szolgáló árubeszerzés és szolgáltatás megrendelése esetén;

7. – KÖSZ TAG 7

Kivételi lehetőség beemelése 111. §-ba: a 459-es Kr tartalmazza a bíráló bizottsági tagságot, mint kivételt. Sok nagyértékű állami beruházásnak nézünk elébe, amelyekkel összefüggésben bizonyosan lesznek tervpályázatok. Érdemes volna kivételként megjeleníteni a bíráló bizottsági tagságot, illetve a tervpályázati eljárásban való bírálati munkáért fizetendő díjazást (ott több szerepkör van, bb tag, szakértő stb.).

8. KÖSZ TAG 8

I) Kbt. 71. § (9) bekezdés:
A 76. § (3) bekezdés b) pontja szerinti értékeléshez az ajánlatkérő által bemutatni kért szakemberek személye hiánypótlás keretében csak a (4) bekezdésben foglalt, vagy az alkalmassági követelménynek való megfelelőség miatt szükséges esetben és csak úgy változhat, hogy a hiánypótlásban az értékeléskor figyelembe veendő minden releváns körülmény tekintetében a korábbival legalább egyenértékű szakember kerül bemutatásra. Ha a hiánypótlás során a korábbinál nagyobb tapasztalattal, magasabb képzettséggel rendelkező személy kerül bemutatásra, az ajánlatkérő az értékeléshez akkor is csak az ajánlattevő által pótolt szakember adatait veheti figyelembe, a hiánypótlás ilyenkor is csak az érvényessé tételt szolgálja, és nem eredményezi az értékeléskor figyelembe veendő tényezők változását.
Indokolás:
Álláspontunk szerint ajánlatkérő és a szerződések szempontjából nem a szakember személye, hanem a szakember szakmai tapasztalatának mértéke a releváns körülmény.
Módosítási javaslat:
A 76. § (3) bekezdés b) pontja szerinti értékeléshez az ajánlatkérő által bemutatni kért szakemberek személye hiánypótlás keretében csak a (4) bekezdésben foglalt, vagy az alkalmassági követelménynek való megfelelőség, vagy az értékelési szempont alátámasztása miatt szükséges esetben és csak úgy változhat, hogy a hiánypótlásban az értékeléskor figyelembe veendő minden releváns körülmény tekintetében a korábbival legalább egyenértékű szakember kerül bemutatásra. Ha a hiánypótlás során a korábbinál nagyobb tapasztalattal, magasabb képzettséggel rendelkező személy kerül bemutatásra, az ajánlatkérő az értékeléshez akkor is csak az ajánlattevő által pótolt szakember adatait veheti figyelembe, a hiánypótlás ilyenkor is csak az érvényessé tételt szolgálja, és nem eredményezi az értékeléskor figyelembe veendő tényezők változását.

II) Kbt. 71. § (9) bekezdés a) pont:
a) a 76. § (3) bekezdés b) pontja szerinti értékeléshez bemutatott szakemberekre vonatkozó, a felolvasólapon feltüntetett adat és az ajánlatban a szakemberre vonatkozóan csatolt dokumentum tartalma között - a b) pontban foglaltaktól eltérő - ellentmondás van, és nem sikerül felvilágosítás vagy a már bemutatott szakemberre vonatkozó dokumentum hiánypótlása keretében a felolvasólapon feltüntetett adatot alátámasztani, az ajánlatkérő az ajánlatot érvénytelenné nyilvánítja;
Indokolás:
Amennyiben ajánlatkérő meghatározza az adott értékelési szempontra megajánlható legmagasabb mértéket (szakember szakmai tapasztalata), álláspontunk szerint a jelen rendelkezés számos olyan ajánlatkérői döntéshez vezet, amely esetén az az ajánlat érvénytelenné nyilvánításra kerül, amelyben ajánlattevő a vállalását a maximum megajánlás felett megtette, azt a maximum vállalás mértékéig alá is támasztotta, azonban a megajánlás feletti mértéket hiánypótlás/felvilágosítás megadása keretében sem sikerült teljes körűen alátámasztania.

Példával szemléltetve: Ajánlatkérő a szakember szakmai tapasztalata értékelési szempont tekintetében 36 hónapban írja elő az ajánlattevő által vállalható legmagasabb mértéket.

Ajánlatkérő az értékelési szempontra 42 hónapos megajánlást tesz, azonban azt hiánypótlást követően 40 hónap vonatkozásában tudja alátámasztani. Ebben az esetben ajánlattevő a maximális megajánlást megtette, azt a maximális megajánlás mértékében alá is támasztotta, azonban marad további, a verseny szempontjából irreleváns 2 hónap, aminek az alátámasztásának elmaradása az ajánlat érvénytelenségéhez vezet.

Módosítási javaslat:

a) a 76. § (3) bekezdés b) pontja szerinti értékeléshez bemutatott szakemberekre vonatkozó, a felolvasólapon feltüntetett adat és az ajánlatban a szakemberre vonatkozóan csatolt dokumentum tartalma között - a b) pontban foglaltaktól eltérő - ellentmondás van, és nem sikerül felvilágosítás vagy a már bemutatott szakemberre vonatkozó dokumentum hiánypótlása keretében a felolvasólapon feltüntetett adatot alátámasztani, az ajánlatkérő az ajánlatot érvénytelenné nyilvánítja, ide nem értve azt az esetet, amennyiben mind a felolvasólapon tett vállalás, mind az annak alátámasztásául szolgáló iratból egyértelműen megállapítható, hogy ajánlattevő vállalása eléri az ajánlatkérő által előírt vállalható legmagasabb értéket.

III) Kbt. 55. § (6) bekezdés

A felhívás és az egyéb közbeszerzési dokumentumok módosítása nem eredményezheti a beszerzés tárgyára vagy a szerződés feltételeire vonatkozó feltételek olyan jelentőségű módosítását, ahol az új feltételek ismerete alapvetően befolyásolhatta volna az érdekelt gazdasági szereplők arra vonatkozó döntését, hogy a közbeszerzési eljárásban tudnak-e részvételre jelentkezni vagy ajánlatot tenni, vagy a változást figyelembe véve az ajánlatkérőnek az alkalmassági követelményeket úgy kellett volna meghatároznia, hogy az eljárásban több gazdasági szereplő is részt vehetett volna.

Módosítási javaslat:

A felhívás és az egyéb közbeszerzési dokumentumok módosítása nem eredményezheti a beszerzés tárgyára vagy a szerződés feltételeire vonatkozó feltételek jelentős módosítását. Jelentős a módosítás – különösen a műszaki leírás vonatkozásában – melynek nyomán a gazdasági szereplőnek további időre van szüksége ahhoz, hogy a közbeszerzési dokumentumokat megfelelően értelmezze, illetve arra megfelelően reagáljon. E változások nem lehetnek olyan jelentős mértékűek, amelyek miatt az eredetileg kiválasztott ajánlattevőkön kívül mások is részt vehettek volna, vagy több résztvevő nyújtotta volna be jelentkezését a közbeszerzési eljárásra. Ez a helyzet állna elő különösen akkor, ha a változások a szerződést vagy a keretmegállapodást a közbeszerzési dokumentumokban eredetileg meghatározottól jelentősen eltérő jelleggel ruháznák fel.

IV) Kbt. 71. § (8) bekezdés:

A hiánypótlás vagy a felvilágosítás megadása:

a) nem járhat a 2. § (1)-(3) és (5) bekezdésében foglalt alapelvek sérelmével és

b) annak során az ajánlatban a beszerzés tárgyának jellemzőire, az ajánlattevő szerződéses kötelezettsége végrehajtásának módjára vagy a szerződés más feltételeire vonatkozó dokumentum tekintetében csak olyan nem jelentős, egyedi részletkérdésre vonatkozó hiba javítható vagy hiány pótolható, továbbá átalánydíjas szerződés esetén az árazott költségvetés (részletes árajánlat) valamely tétele és egységára pótolható, módosítható, kiegészíthető vagy törölhető, amelynek változása a teljes ajánlati árat vagy annak értékelés alá eső részösszegét és az ajánlattevők között az értékeléskor kialakuló sorrendet nem befolyásolja.

Indokolás:

Az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelvének 53. cikk (3) bekezdése a hiánypótlással kapcsolatban tömör és lényegretörő megfogalmazást tartalmaz, mely előírást az ahhoz kapcsolódó bírói ítéletek illetve joggyakorlat tölt ki tartalommal.

C-599/10. sz. ügy (*SAG ELV Slovensko a.s. és társai kontra Úrad pre verejné obstarávanie*), melyben a bíróság kimondta,

„Nem ellentétes továbbá hogy rendkívüli esetekben az ajánlat adatait kijavíthassák vagy kiegészíthessék, ha ez például egyszerű pontosítás, vagy nyilvánvaló tárgyi tévedések

kiküszöbölése érdekében szükséges, feltéve, ha a módosítás nem vezet arra, hogy valójában új ajánlatot tesznek."
továbbá
„Az ajánlatkérőnek a rendelkezésére álló mérlegelési jogkör gyakorlása során kötelessége, hogy a különböző részvételre jelentkezőket egyenlő módon és tisztességesen kezelje, azaz úgy, hogy a tájékoztatáskérés az ajánlatok kiválasztását követően, és annak eredményére tekintettel ne tűnhessen úgy, hogy jogellenesen előnyben részesítette vagy hátrányos helyzetbe hozta azon részvételre jelentkezőt, amelyhez e kérelmet intézték."
Megerősíti a fentieket a C-336/12. sz. ügy, mely alapján a hiánypótlás nem sértheti az egyenlő bánásmódot és átláthatóságot - ezen alapelveknek megfelelően kell a gazdasági szereplőkkel szemben eljárni – továbbá a hiánypótlási felhívás nem eredményezheti azt, hogy érintett ajánlattevő olyan ajánlatot tesz, mely újnak minősülne.
Az ítélet 42. pontja a következőket tartalmazza az egyenlő bánásmóddal kapcsolatban:
„…az egyenlő bánásmód elvét akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, ha az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárásban való részvételre jelentkezés benyújtására előírt határidő lejárta után arra hívja fel a részvételre jelentkezőt, hogy juttassa el a helyzetét leíró olyan dokumentumokat, mint például a közzétett mérlegbeszámolókat, amelyek tekintetében objektíve igazolható, hogy a részvételi jelentkezésre előírt határidő előtt keletkeztek, feltéve hogy azok benyújtását az említett közbeszerzési eljárás dokumentumai nem kifejezetten a részvételi jelentkezés kizárásának terhe mellett írták elő. Az ilyen felhívás indokolatlanul nem részesítheti előnyben vagy nem hozhatja hátrányos helyzetbe azon részvételre jelentkezőt vagy jelentkezőket, amelyhez vagy amelyekhez e felhívást intézték."
Harmadsorban pedig a C-523/16. és C-536/16. sz. egyesített ügyek, melyek 49-50. pontjában a következőket olvashatjuk a hiánypótlással kapcsolatban:
„… a 2004/18 irányelv 51. cikke nem értelmezhető úgy, hogy az lehetővé teszi az ajánlatkérő hatóság számára az olyan mulasztások bármiféle orvoslásának megengedését, amely mulasztásoknak az ajánlattételhez szükséges dokumentációban szereplő kifejezett rendelkezések szerint az ajánlattevő kizárását kell eredményezniük"
„… bár a 2004/17 irányelv nem tartalmaz a 2004/18 irányelv 51. cikkével egyenértékű rendelkezést, a Bíróság megállapította, hogy e két irányelvvel nem ellentétes az, hogy az ajánlattévő ajánlatára vonatkozó adatokat kijavíthassák vagy kiegészíthessék, amennyiben az nyilvánvalóan pontosítást igényel, vagy ha nyilvánvaló tárgyi tévedések kiküszöbölése érdekében ez szükséges, azonban bizonyos követelmények tiszteletben tartása mellett."
Fontos látni, hogy az irányelv hivatkozott rendelkezéséhez kapcsolódóan a jogértelmezés során a Bíróság a fenti ítéletekben megállapítottakat veszi alapul, azokat tekinti irányadónak. Megállapítható, hogy az irányelvi szabályozás (és a közösségi joggyakorlat) egy általánosabb, széleskörűbb zsinórmértéket határoz meg a hiánypótlással kapcsolatos követelmények tekintetében, eltérően a Kbt. 71. § (8) bekezdéséhez képest, mely szigorúbb követelményeket (71. § (8) bek. b) pont) támaszt a hiánypótlás vonatkozásában.
Álláspontunk szerint a jelenlegi szabályozás ebben a formájában nem megfelelő, tekintettel arra, hogy a szigorúbb előírások mellett nem határoz meg egyértelmű zsinórmértéket, határvonalat atekintetben, hogy mi minősül jelentős és nem jelentős hiánypótlásnak. Ezt támasztja alá (szűkítve a kört a szakmai ajánlat hiánypótlására) a hazai joggyakorlat is, tekintettel arra, hogy számos olyan Döntőbizottsági határozat található, mely egy adott (de azonos) kérdés tekintetében egymásnak ellentmondó indokolást, döntést tartalmaz, ennek hozadéka pedig a bizonytalan hazai joggyakorlat e kérdés (a szakmai ajánlat hiánypótlása) tekintetében.
Ebből kifolyólag javasoljuk, hogy a hazai szabályozás a lazább és könnyebben interpretálható közösségi előírásokat vegye alapul, és azokat ne szűkítse, szigorítsa oly módon, melyek bizonytalanságot okozhatnak a jogalkalmazók számára.
<u>Módosítási javaslat:</u>
Kbt. 71. § (8) bekezdés:

A hiánypótlási felhívásnak és felvilágosítás kérésnek teljes mértékben meg kell felelnie az egyenlő bánásmód és az átláthatóság elvének. A hiánypótlás vagy a felvilágosítás megadása nem járhat a 2. § (1)-(3) és (5) bekezdésében foglalt alapelvek sérelmével.

V) Kbt. 45. § (1) bekezdés:
Az adott eljárásban részt vett ajánlattevő vagy részvételre jelentkező az ajánlatok vagy részvételi jelentkezések elbírálásáról készített összegezés megküldését követően legfeljebb tíz napon belül kérheti, hogy más gazdasági szereplő ajánlatának vagy részvételi jelentkezésének - ideértve a hiánypótlást, felvilágosítást, valamint a 72. § szerinti indokolást is - üzleti titkot nem tartalmazó részébe betekinthessen. Az iratbetekintésre vonatkozó kérelemben a gazdasági szereplő köteles megjelölni, hogy milyen feltételezett jogsértés kapcsán, az ajánlat vagy részvételi jelentkezés mely részébe kíván betekinteni. Az iratbetekintést munkaidőben, a kérelem beérkezését követő két munkanapon belül kell biztosítani, nem elektronikus hozzáférhetővé tétel, hanem a gazdasági szereplő képviselőjének személyes megjelenése útján. A betekintést az ajánlatkérő a gazdasági szereplő által megjelölt feltételezett jogsértéshez kapcsolódó jogérvényesítéséhez szükséges mértékben köteles biztosítani. Más gazdasági szereplő ajánlatának vagy részvételi jelentkezésének teljes körű átvizsgálása a betekintés körében nem lehetséges.
Indokolás:
Álláspontunk szerint elavult jelen előírás, mely kötelezővé teszi, hogy a felek az iratbetekintés során személyesen jelenjenek meg. Az iratbetekintés elektronikus úton (képi megjelenítő eszközök alkalmazásával, úgymint Skype, Microsoft Teams stb.) történő lefolytatása egyrészt egyszerűbbé és gyorsabbá tenné ezen eljárási cselekményt, másrészt egy esetleges kijárási korlátozás illetve fertőzésveszély esetén (különös tekintettel a jelenlegi vírushelyzetre) feloldaná azt az akadályt, melyet az említett tényezők okozhatnak egy-egy fél iratbetekintésen való személyes jelenléte vonatkozásában.
Amennyiben a fél személyesen jelenik meg, úgy lehetősége van, hogy írásban saját kezűleg másolatot készítsen az egyes dokumentumokról, vagyis azok tartalmának nemcsak megismerésére de egyben feljegyzésére is lehetősége van. Azonban ugyanez akkor is biztosítható, ha ajánlatkérő elektronikus úton folytatja le az iratbetekintést, és lehetővé teszi a felek számára, hogy az általuk előre megjelölt dokumentumokba betekintést nyerjenek, a már említett elektronikus szoftverek alkalmazásával.

9. KÖSZ TAG 9

DBR esetén a 107§ (1) szerint a rendszerbe történő felvétel kapcsán a meghívásos eljárás részvételi szakaszának szabályai alkalmazandóak, míg a beszerzés megvalósítása kapcsán az ajánlattételi szakasz szabályai az irányadóak azzal, hogy a Kbt. 83.0 (3) nem alkalmazható. A 107§ (4) szerint az ajánlattételre felhívandók száma nem korlátozható, azaz keretszámot nem lehet alkalmazni. Ez azt eredményezi, hogy DBR esetén nincs lehetőség arra, hogy az alkalmasság szempontjából teljeskörűen, igazolásokat is beleértve, meggyőződjön ajánlatkérő a jelentkező érvényességéről, így akár olyan szereplővel is köthet DBR megállapodást akiről később derül ki, hogy alkalmatlan. Ez jelentősen hátráltatja a DBR megfelelő megvalósulását.
Javasolt, hogy vagy a keretszámot lehessen lehetővé tenni DBR esetén is, vagy kerüljön szabályozásra, hogy DBR esetén már a részvételi szakaszban van lehetőség igazolások bekérésére a teljeskörű alkalmasság és érvényesség megállapítása érdekében.

10. KÖSZ TAG 10.

	Módosítandó rendelkezés megjelölése	**Módosítás fajtája (1. szövegcserés módosítás, 2. újraszabályozás, 3. kiegészítés, 4. hatályon kívül helyezés**	**Eredeti szöveg**	**Javasolt rendelkezés**	**Indokolás**
I)	16. § (1) bekezdés	kiegészítés	A közbeszerzés becsült értékén a közbeszerzés megkezdésekor annak tárgyáért az adott piacon általában kért vagy kínált – általános forgalmi adó nélkül számított, a 17–20. §-ban foglaltakra tekintettel megállapított – teljes ellenszolgáltatást kell érteni. Opcionális részt tartalmazó ajánlatkérés esetén a teljes ellenszolgáltatásba az opcionális rész értékét is bele kell érteni.	A közbeszerzés becsült értékén a közbeszerzés megkezdésekor annak tárgyáért az adott piacon általában kért vagy kínált – általános forgalmi adó nélkül számított, a 17–20. §-ban foglaltakra tekintettel megállapított – teljes ellenszolgáltatást kell érteni. Opcionális részt tartalmazó ajánlatkérés esetén a teljes ellenszolgáltatásba az opcionális rész értékét is bele kell érteni. **Az ajánlatkérő a közbeszerzés becsült értékébe a tartalékkeretet is köteles beszámítani.**	Célszerű lenne lehetővé tenni tartalékkeret kikötését az építési beruházásokon túlmenően a többi beszerzési tárgy vonatkozásában is és szabályozni kellene, hogy a tartalékkeret a becsült érték részét képezi. Ezáltal csökkenthetők a szerződésmódosítások. Tartalékkeretet szerződésekbe történő beépítését általánossá lehet tenni, ezálta a 322-es Kr-ből törölhető.

II)	27. § (4) bekezdés	kiegészítés	Az ajánlatkérő a (3) bekezdésben meghatározott szakértelemmel együttesen rendelkező, legalább háromtagú bírálóbizottságot köteles létrehozni az ajánlatoknak – szükség esetén a hiánypótlás, felvilágosítás vagy indokolás [71–72. §] megadását követő – e törvény szerinti elbírálására és értékelésére. A bírálóbizottság írásbeli szakvéleményt és döntési javaslatot készít az eljárást lezáró döntést meghozó személy vagy testület részére. A bírálóbizottsági munkáról jegyzőkönyvet kell készíteni, amelynek – amennyiben az ajánlatkérő alkalmaz ilyet – részét képezhetik a tagok indokolással ellátott bírálati lapjai.	Az ajánlatkérő a (3) bekezdésben meghatározott szakértelemmel együttesen rendelkező, legalább háromtagú bírálóbizottságot köteles létrehozni **a közbeszerzési eljárás előkészítésére, valamint** az ajánlatoknak – szükség esetén a hiánypótlás, felvilágosítás vagy indokolás [71–72. §] megadását követő – e törvény szerinti elbírálására és értékelésére. A bírálóbizottság írásbeli szakvéleményt és döntési javaslatot készít az eljárást lezáró döntést meghozó személy vagy testület részére. A bírálóbizottsági munkáról jegyzőkönyvet kell készíteni, amelynek – amennyiben az ajánlatkérő alkalmaz ilyet – részét képezhetik a tagok indokolással ellátott bírálati lapjai.	A bíráló bizottság működése sok esetben csak formális, minden feladatot a közbeszerzési szakértelemmel rendelkező tag végez el. Erősíti a felelősség és szakmaiság kérdését az, ha a bizottság tagjai már a közbeszerzési eljárás előkészítése során bevonásra kerülnek az eljárásba, mivel a maguk által elkészített dokumentáció alapján kell később az ajánlatokat értékelni.

III)	35. § (7) bekezdés	újraszabályozás	A közös ajánlatot vagy részvételi jelentkezést benyújtó gazdasági szereplők személyében az ajánlattételi vagy több szakaszból álló eljárásban a részvételi határidő lejárta után változás nem következhet be.	*A hivatkozott ítélet és a joggyakorlat alapján pontos szöveg meghatározása szükséges.*	C-697/17 sz ítélet: 42., 45. és 54. pontjai értelémében előfordulhat a közös jelentkezők személyében történő változás. Ez a módosítás a Kbt. szellemiségével összeegyeztethető, a gazdasági társaságok életében bekövetkező dinamikus változások ezáltal kezelhetővé válnak a közbeszerzési eljárások során. A rendelkezés a szakembercserével, alvállalkozó cserével hasonlatos kérdéskör.
IV)	69. § (12) bekezdés	újraszabályozás	Az alkalmassági követelmények tekintetében a gazdasági, valamint szakmai kamara a tagjai tevékenységi körében – a külön jogszabályban részletesen szabályozott – minősített ajánlattevői jegyzéket hozhat létre. A minősített ajánlattevői jegyzéket a Közbeszerzési Hatóságnál nyilvántartásba kell venni, a Közbeszerzési Hatóság ellenőrzi, hogy a jegyzékbe vétel feltételei az e törvényben és a külön jogszabályban foglaltaknak megfelelnek.	*A joggyakorlat alapján pontos szöveg meghatározása szükséges.*	Fontos volna előtérbe helyezni a jegyzéket, amely alapján bizonyos típusú vagy értékű eljárásokba lehetne közvetlenül meghívni ajánlatevőket, akik a jegyzéken szerepelnek és igazolták a kizáró okok fenn nem állását, illetve alkalmasságukat. Ez lehetne sávos kialakítású is. Egyértelműsíteni kellene a kamara és Hatóság névjegyzékével kapcsolatos szabályokat. Ez azért is fontos lehet, mert alapját képezhetné az eljárásban közvetlen ajánlattételre törétnő felhívásnak (pl. 115. § szerinti eljárások).

V)	72. §	újraszabályozás	Az ajánlatkérő az értékelés szempontjából lényeges ajánlati elemek tartalmát megalapozó adatokat, valamint indokolást köteles írásban kérni és erről a kérésről a többi ajánlattevőt egyidejűleg, írásban értesíteni, ha az ajánlat a megkötni tervezett szerződés tárgyára figyelemmel aránytalanul alacsony összeget tartalmaz az értékelési szempontként figyelembe vett ár vagy költség, vagy azoknak valamely önállóan értékelésre kerülő eleme tekintetében	*A joggyakorlat és a szabályozásra tett összetett javaslat alapján pontos szöveg meghatározása szükséges.*	Célszerű lenne az aránytalanul alacsony ár objektív kritériumát a korábbi szabályozáshoz hasonlóan meghatározni a Kbt-ben, elkerülve a jogvitákat. A becsült érték meghatározása a korábbi Kbt-hez képest lényegesen szigorúbb és objektívebb, ehhez köthető lenne az aránytalanul alacsony ár vizsgálata. Objektív viszonyítás lehet a becsült érték vagy az eljárásban beérkezett ajánlatokban az adott értékre található vállalások átlaga vagy egyéb módon meghatározott mutatószáma.

VI)	72. § (4) bekezdés	kiegészítés	Nem megfelelő az indokolás különösen, ha megállapítható, hogy az ajánlat azért tartalmaz aránytalanul alacsony árat vagy költséget, mert nem felel meg a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek. Az ajánlatkérő az ajánlat megalapozottságának vizsgálata során ennek megítéléséhez az adott ágazatban kötelezően alkalmazandó irányadó munkabérekről is tájékoztatást kérhet az ajánlattevőtől.	Nem megfelelő az indokolás különösen, ha megállapítható, hogy az ajánlat azért tartalmaz aránytalanul alacsony árat vagy költséget, mert nem felel meg a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek. Az ajánlatkérő az ajánlat megalapozottságának vizsgálata során ennek megítéléséhez az adott ágazatban kötelezően alkalmazandó irányadó munkabérekről is tájékoztatást kérhet az ajánlattevőtől. **Ha az indokolás megadását nem, vagy nem az előírt határidőben teljesítették, vagy az ellentmondásban áll a korábban adott indokolásban foglaltakkal, akkor az indokolást nem lehet figyelembe venni az elbírálás során, az ajánlat érvénytelen.**	A Kbt. 71. § (10) bekezdéséhez hasonlóan célszerű lenne szabályozni az indokolás beadási határidejének elmulasztásával vagy többszöri indokoláskérés esetén az ellentmondó vagy nem megfelelő indokolások elutasításával kapcsolatos rendelkezéseket. Amennyiben az aránytalanul alacsony ár objektíven kerül meghatározásra, így elkerülhető az időigényes, többkörös indokolás kérés, amely végső soron érvénytelenséghez vezet

VII)	72. § (5) bekezdés	hatályon kívül helyezés	Ha az ajánlati ár megalapozottságáról a döntés meghozatalához az szükséges, az ajánlatkérő összehasonlítás céljából a többi ajánlattevőtől is kérhet be meghatározott ajánlati elemeket megalapozó adatokat	-	A gyakorlatban nem érvényesül, nem együttműködők más ajánlattevők és hosszabbítja az eljárást, felesleges adminisztrációs teher.
VIII)	76. § (5) bekezdés	újraszabályozás	Az ajánlatkérő köteles a legalacsonyabb költség vagy a legjobb ár-érték arányt megjelenítő értékelési szempontok alkalmazására. Az ajánlatkérő csak akkor választhatja a legalacsonyabb ár egyedüli értékelési szempontját, ha az ajánlatkérő igényeinek valamely konkrétan meghatározott minőségi és műszaki követelményeknek megfelelő áru vagy szolgáltatás felel meg, és a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat kiválasztását az adott esetben további minőségi jellemzők nem, csak a legalacsonyabb ár értékelése szolgálja. **Az ajánlatkérő**	*A joggyakorlat és a szabályozásra tett összetett javaslat alapján pontos szöveg meghatározása szükséges.*	Adott (a jogalkotó által meghatározandó) **értékhatár alatti, bizonyos egyszerű szakipari, technológiai munkák esetében** az építési beruházás beszerzése tekintetében a minőség alapú kiválasztás mellőzésének lehetősége.Az eddigi tapasztalatok, lebonyolított közbeszerzések értékelése alapján felmerült annak lehetősége, hogy bizonyos kivitelezői kiírások kapcsán vannak olyan feladatok, melyek esetében nem feltétlen szükséges és célszerű alkalmazni (mert lényegében értelmezhetetlen) a minőség alapú kiválasztást. Ennek indoka, hogy a feladat egyszerűsége, volumene, bizonyos típusú szakipari munkák beszerzése ezt nem indokolja (például: egy iskola kifestése, járda újra burkolása, orvosi rendelő csempézése stb.). Ilyen esetekben elfogadható a minőség alapú kiválasztás esetleges mellőzése és az ár alapján történő kiválasztás

			nem alkalmazhatja a legalacsonyabb ár szempontját egyedüli értékelési szempontként tervezési, mérnöki és építészeti szolgáltatások, valamint építési beruházások esetében. E törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabály vagy támogatásból megvalósuló közbeszerzés esetében a támogatás feltételrendszere egyes beszerzési tárgyak tekintetében az alkalmazandó értékelési szempontrendszerre és módszerre vonatkozó részletes szabályokat határozhat meg.		

IX)	111.§	kiegészítés	jelenleg nem szabályozott	*A joggyakorlat alapján pontos szöveg meghatározása szükséges.*	Nemzetközi és hazai tervpályázati eljárások, illetve közbeszerzési eljárások esetében előfordul, hogy a bírálatot végző tagok és szakértők részére fizetendő megbízási díj összege eléri a nemzeti értékhatárt. Mivel ez a szolgáltatás számos esetben személyhez kötött, illetve jogszabály által kötelezően előírt tagok részvételét teszi kötelezővé, a felkérés és megbízás nem történhet közbeszerzési eljárás útján. Javasolt új kivételt meghatározni a tervpályázati vagy közbeszerzési eljárás során kifizetendő bíráló bizottsági tagok, illetve szakértők díjazása vonatkozásában.
X)	111.§	kiegészítés	jelenleg nem szabályozott	*A joggyakorlat alapján pontos szöveg meghatározása szükséges.*	A Kbt. 111. §ban a lebonyolítói és műszaki ellenőri szolgáltatások megjelenítése célszerű volna, hasonlóan a tervezőkhöz. Mindkét pozíció bizalmi jellegű szolgáltatás, a megrendelő képviseletében, illetve érdekében járnak el a megbízottak.
XI)	111. § h) pont	kiegészítés	felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadói tevékenység igénybevételére	Felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadói tevékenység igénybevételére, **valamint járulékos közbeszerzési szolgáltatás nyújtására**	A kivétel kiterjesztése szükséges a járulékos közbeszerzési szolgáltatásokra is.

XII)	111. § r) pont	kiegészítés	r) az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvény szerinti **épületre vonatkozó építészeti-műszaki tervezési szolgáltatás,** belsőépítészeti tervezési szolgáltatás, településtervezési vagy tájrendezési tervezési szolgáltatás megrendelésére – az ezekhez kapcsolódó szakági tervezési tevékenységekre kizárólag akkor, ha annak megrendelésére építészeti, belsőépítészeti, településtervezési vagy tájrendezési tervezéssel együttesen, ugyanazon tervezett építési beruházás tekintetében kerül sor;	r) az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvény szerint **építményre vonatkozói mérnöki tervezési szolgáltatás, valamint** épületre vonatkozó építészeti-műszaki tervezési szolgáltatás, belsőépítészeti tervezési szolgáltatás, településtervezési vagy tájrendezési tervezési szolgáltatás megrendelésére – az ezekhez kapcsolódó szakági tervezési tevékenységekre kizárólag akkor, ha annak megrendelésére építészeti, belsőépítészeti, településtervezési vagy tájrendezési tervezéssel együttesen, ugyanazon tervezett építési beruházás tekintetében kerül sor;	A szakági **tervezői/mérnöki szolgáltatások nemzeti rezsimben történő kivételének** önálló megjelenítése. A közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény (Kbt.) jelenlegi keretei között is lehetőséget biztosít az épületek építészeti-műszaki tervezési szolgáltatásnak közbeszerzési eljárás lefolytatása nélküli beszerzésére nemzeti rezsimben, melyet javasolt lenne kiterjeszteni az egyéb mérnöki létesítményekre vonatkozó tervezési szolgáltatásokra is. Nem látjuk indokoltnak a megkülönböztetést az épület és nem épület tervezésére vonatkozó szolgáltatások tekintetében. Különösen annak tükrében, hogy az 1996. évi LVIII. törvény és a 266/2013. (VII.11.) Korm. rendelet egységes szabályozási rendszerbe foglalja a mérnöki és az építészmérnöki tevékenységetű
XIII)	134. § (5) bekezdés	hatályon kívül helyezés	A (4) bekezdés szerinti biztosíték határidőre történő nyújtására vonatkozóan az ajánlattevőnek az ajánlatban nyilatkoznia kell, egyéb igazolás, nyilatkozat a	-	A biztosítékkal kapcsolatos rendelkezéseket a szerződéstervezet részletesen tartalamzza. A feltételek elfogadásáról a Kbt. 66. § (2) bekezdése értelmében nyilaktozni kell. A 134. § (5) bekezdése szerinti nyilatkozat többlet adminisztrációs teher az ajánlattevők számára.

			biztosítékokról a közbeszerzési eljárásban nem kérhető.		
XIV)	135. § (7) bekezdés	újraszabályozás	Ha a közbeszerzés tárgya építési beruházás és a szerződés teljesítésének időtartama a két hónapot meghaladja, az ajánlatkérő köteles a szerződésben foglalt – tartalékkeret és általános forgalmi adó nélkül számított – teljes ellenszolgáltatás 5%-ának megfelelő összeg, de legfeljebb hetvenötmillió forint előleg igénybevételének lehetőségét biztosítani. Az előleg fizetését e kötelezően biztosítandó mértékben az ajánlatkérő nem teheti függővé a szerződő fél részéről biztosíték nyújtásától	*A joggyakorlat és a szabályozásra tett összetett javaslat alapján pontos szöveg meghatározása szükséges.*	Felül kell vizsgálni a kötelező és biztosíték nélkül nyújtható előleg mértékét. Jelenleg 75 M Ft összegig nem szükséges a felvett előlegre előleg-visszafizetési biztosítékot nyújtani, ez nettó 1,7 milliárd Ft értékű beruházásig segítség. Megoldást jelenthet, hogy akár nettó 5 Mrd Ft becsült értékű beruházási mentesüljenek a vállalkozók az előleg-visszafizetési biztosíték nyújtása alól

XV)	139. § (3) bekezdés	kiegészítés	Az ajánlatkérőként szerződő fél személyében bekövetkező jogutódlás nem irányulhat e törvény alkalmazásának megkerülésére.	*A joggyakorlat és a szabályozásra tett összetett javaslat alapján pontos szöveg meghatározása szükséges.*	Az elmúlt időszakban egyre több példa mutatkozik arra, hogy két vagy több ajánlatkérő közösen valósít meg egy projektet akként, hogy a feleknek időben és feladatokban is jól elkülöníthető kötelezettségei vannak a projekttel összefüggésben. Számos esetben nem is feltétlenül beszélhetünk a klasszikus „több ajánlatkérő" esetköréről, hiszen a bonyolult, többszörösen strukturált állami feladat megosztási rendszer sokszor más-más szervezetek felelősségi körébe delegálja az egyes beszerzések különböző fázisainak lebonyolítását, akként, hogy a beruházás előkészítő fázisa és az ehhez kapcsolódó eljárások felelőse úgy kerül kijelölésre, hogy a döntés időpontjában sem az nem bizonyos, hogy a beruházás megvalósításra kerül-e ténylegesen, sem az, hogy kinek a felelősségre mellett. Az ilyen esetekben utóbb – akár időben jelentősen elhúzódva – meghozott kormányzati döntések a korábbi és az új felelős között önmagukban nem teremtenek klasszikus jogutódlási viszonyt. Nem biztos tehát, hogy a jogutódlás megfelelő megoldás lehet arra az esetre, hogy a feladatok ajánlatkérők között átadhatók legyenek, célszerű volna jogszabályi szinten például az átruházást vagy engedményezést rögzíteni a jogutódlás mellett, elkerülve további jogalkotási feladatokat.

XVI)	új rendelkezés			(...) Ha az ajánlatkérő a dokumentáció rendelkezésre bocsátását követően észleli, hogy a dokumentáció valamely eleme eltér az ajánlati felhívástól vagy e törvénytől, illetőleg a dokumentáció az ajánlati felhívás valamely elemével kapcsolatban többletelőírást tartalmaz, köteles a kiegészítő tájékoztatásban közölni az ajánlattevőkkel, hogy a dokumentáció ezen - az ajánlatkérő által pontosan megjelölt - eleme, előírása semmis. A dokumentáció semmisnek nyilvánított eleme, előírása a közbeszerzési eljárásban és a közbeszerzési szerződésben nem alkalmazandó. (...) A (...) bekezdés szerinti elem(ek), előírás(ok) semmisnek nyilvánítása érdekében az ajánlatkérőnek akkor is kiegészítő tájékoztatást kell adnia, ha	Dokumentumok közötti ellentmondás feloldása, kezelése hirdetmény feladása és/vagy határidő hosszabbítás nélkül A 2003. évi CXXIX. Törvény 54. § (6) bekezdése 2010. szeptember 15-től tartalmazta az alábbi előírást, amelyet célszerű volna visszavezetni az eljárásokba, csökkentve ezáltal az eljárások időszükségletét. A hatályos Kbt. szerint a dokumentáció ajánlati felhívástól vagy Kbt.-től eltérő elemét csak úgy lehet kiküszöbölni, ha az ajánlatkérő hirdetményt tesz közzé a dokumentáció módosításáról, amiben új ajánlattételi határidőt kell meghatározni. Ezzel a közbeszerzési eljárások jelentős késedelmet szenvednek, továbbá az ajánlatkérőknek a hirdetmény közzététele többletköltséget okoz. Az egyértelműbb jogalkalmazás érdekében megfontolásra javasoljuk, hogy a korábbi Kbt. rendelkezéshez hasonlóan, tartalmilag megjelenítésre kerüljön a jelenleg hatályos Kbt.-ben is. A dokumentum hierarchiára utalás, a közbeszerzési dokumentumok közötti sorrendiség felállítása mind az eljárás, mind a konkrét megkötött szerződés végrehajtásával kapcsolatos ellentmondások és esetlegesen elhúzódó jogorvoslatok, jogviták feloldását tudná szolgálni.

				kiegészítő tájékoztatást nem kértek	
XVII)	új rendelkezés	-	-	-	Átalánydíjas szerződés esetén - esetleg értékhatárhoz vagy egyéb feltételhez kötötten - el lehet tekinteni az árazott költségvetés benyújtásától, ezzel gyorsítva a hiánypótlás és számítási hiba javítás folyamatát.
A 322/2015. (X.30.) KORM. R. MÓDOSÍTÁSI JAVASLATAI					
I)	4. § (1) bekezdés	kiegészítés	Építési beruházás esetén a Kbt. 27. § (3)–(4) bekezdése alkalmazásában a beszerzés tárgya szerinti szakértelemnek az építési beruházás tárgyában az adott szakterületen szerzett szakirányú felsőfokú végzettség fogadható el.	Építési beruházás, **valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezés és mérnöki szolgáltatás** esetén a Kbt. 27. § (3)–(4) bekezdése alkalmazásában a beszerzés tárgya szerinti szakértelemnek az építési beruházás, **tervezési és mérnöki szolgáltatás** tárgyában az adott	Nemcsak építés, hanem tervezés és mérnöki szolgáltatás esetén is szükséges a szakirányú felsőfokú végzettség megléte a dokumentáció műszaki leírásának összeállítása, valamint a szakmai ajánlat elbírálása szempontjából. (gyorsítás, szakszerű elbírálás) Célszerű volna pontosítani, hogy több szakágat magában foglaló tervezési és mérnöki szolgáltatás, valamint építési beruházás esetén mi minősül adott szakterületnek.

				szakterületen szerzett szakirányú felsőfokú végzettség fogadható el.	
II)	5. § (2) bekezdés	kiegészítés	A beruházás-lebonyolítóra a 4. §-ban foglaltakat megfelelően alkalmazni kell.	*A joggyakorlat és a szabályozásra tett összetett javaslat alapján pontos szöveg meghatározása szükséges.*	Jelenleg a beruházás-lebonyolítóval kapcsolatosan nincs végzettségi követelmény, a 191/2009. Kr nem alkalmazza ezt a jogintézményt. Egyéb módon kell meghatározni, hogy mely feltételek fennállása esetén végezhet valaki beruházás.lebonyolítói tevékenységet. Mivel feladata sokrétű (jogi, pénzügyi, közbeszerzési, műszaki, így kérdés, hogy mi fogadható el felsőfokú végzettségként)
III)	6. § (2) bekezdés e) pont 12. §	kiegészítés	6. § (2) bekezdés e) pont: amennyiben az építési beruházás megfelelő megvalósítása érdekében e rendelet, vagy az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 33. § (4) bekezdése szerinti tervezői művezetés igénybevétele szükséges, az ajánlatkérő erre vonatkozó igényét, valamint az azzal kapcsolatos valamennyi követelményt. 12. §: Építési beruházás során a 14. § (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben – ha az	*A joggyakorlat és a szabályozásra tett összetett javaslat alapján pontos szöveg meghatározása szükséges.*	Szükséges lenne a tervezői művezetés keretében ellátandó feladatok meghatározása, mivel erre jogszabályi előírás nincs. Szükséges egyértelmű elhatárolás a tervezési szolgáltatástól.

			építési beruházás értéke eléri vagy meghaladja az uniós értékhatárt – az Étv. 33. § (4) bekezdése szerinti tervezői művezetés igénybevétele kötelező		
IV)	9. § (1) bekezdés	újraszabályozás	Az ajánlatkérő a tervező és a mérnök kiválasztása során szakmai ajánlatot kér be, amelyet a legjobb ár-érték arányt megjelenítő szempont vagy a legalacsonyabb költség értékelésére alkalmas részszempontok szerint vizsgál. Az ajánlatkérő a Kbt. 76. § (5) bekezdése értelmében nem alkalmazhatja a legalacsonyabb ár szempontját egyedüli értékelési szempontként az eljárásban.	*A joggyakorlat és a szabályozásra tett összetett javaslat alapján pontos szöveg meghatározása szükséges.*	Adott (a jogalkotó által meghatározandó) **értékhatár alatti, bizonyos egyszerű szakipari, technológiai munkák tervezése vagy mérnöki szolgáltatások esetében** az építési beruházás beszerzése tekintetében a minőség alapú kiválasztás mellőzésének lehetősége. Ilyen esetekben elfogadható a minőség alapú kiválasztás esetleges mellőzése és az ár alapján történő kiválasztás.

V)	10. § (1) bekezdés	kiegészítés	A tervező – az innovációs partnerség kivételével – a tervezési feladat tárgyát képező építési beruházásra (építményre) vonatkozó árazott költségvetést készít, amelynek a 14. § (4) bekezdés *b)* pontja szerinti esetben a tervezés költségeire is ki kell terjednie.	*A joggyakorlat és a szabályozásra tett összetett javaslat alapján pontos szöveg meghatározása szükséges.*	Javasolt visszahozni költségvetés készítő program alkalmazását az árazott költségvetés elkészítéséhez. Átalánydíjas szerződés esetén kérdés a költségvetés benyújtása. A költségvetés elhagyása ebben az esetben jelentős időmegtakarítást eredményez, a gyakorlat azt mutatja, hogy számos hibalehetőséget rejt a költségvetés benyújtása és indokolatlanul elnyújtja az eljárás időtartamát, ezzel veszélyeztetve a források gyors felhasználását. Fő javaslat, hogy átalánydíjas szerződésnél ne kelljen kvetést benyújtani, ha mégis, akkor kvetéskészítő programmal.

VI)	14. § (6) bekezdés és 3. számú melléklet	újraszabályozás	14. § (6) bekezdés: A (4) bekezdés *a)* pontja szerinti esetben az ajánlatkérő – a 3. mellékletben meghatározottak figyelembevételével – jóváhagyási tervet készíttet és bocsát a gazdasági szereplők rendelkezésére, amely tartalmazza az építmény a) környezetében és az építési területen, építési telken való elhelyezését, b) térbeli összefüggéseit, alaprajzi és metszetbeli elrendezését, c) meghatározó építészeti megjelenését, d) műszaki (így különösen építészeti, épületszerkezeti, tartószerkezeti, épületgépészeti, épületvillamossági és egyéb szakági) megoldásait, e) minden főbb szerkezeti, valamint a hozzá kapcsolódó minden gépészeti, technológiai berendezés teljesítményadatát, f) megvalósításával kapcsolatos költségbecslést,	*A joggyakorlat és a szabályozásra tett összetett javaslat alapján pontos szöveg meghatározása szükséges.*	Eltérő módon szabályozza a jóváhagyási terv tartalmi követelményeit, az összhangot szükséges megteremteni, mert az ellentmondás feloldására tett intézkedések az eljárás időtartamát értelmetlenül meghosszabbítják

			g) üzemeltetési megoldásait és becsült költségeit 3. sz melléklet: A jóváhagyási terv elkészítésével kapcsolatos feladatok: A vázlattervezés során készített koncepciók közül az építtető által választott koncepció továbbtervezése a Kbt. 1. melléklete szerinti 45,23 „Autópálya, út, vasút”; 45,24 „Vízi létesítmény építése” alcsoportok kivételével valamennyi szakági tervezést illetően, különösen a) helyszínrajz(ok), amely tartalmazza az építési területet, építési telket a meglévő, a megmaradó, az elbontandó és a tervezett építményeket, növényzetet, jellemző terepmagasságokat, az építmények áttekintését, b) általános tervek és alaprajzok, a megértéshez szükséges számú, de legalább két egymással szöget bezáró		

			módon felvett metszet, nézetek stb., amelyekből az építmény és részei, térbeli elrendezése, méretei, szerkezetei, anyagai, berendezései stb. megállapíthatók, és a mennyiségi kimutatás ellenőrizhető, c) a teljes megvalósítás költségszámítása tételfőcsoportonként, költségérzékenységi vizsgálat, d) beépítési és alapterület kimutatások, e) műszaki leírások, szükséges számítások ás méretezések elkészítése, dokumentálása, f) életciklus költségek meghatározása, hatósági egyeztetések lefolytatása, szükség szerint tervtanács, zsűri lefolytatása, végleges szinten, g) látványterv környezeti illeszkedés, kapcsolódás, megjelenés bemutatására, h) a teljes megvalósítás		

			időterve, i) az építtető általi jóváhagyás.		

VII)	20. § (3) és (5) bekezdése	újraszabályozás	(3) bekezdés: A tartalékkeret kizárólag az építési beruházás teljesítéshez, a rendeltetésszerű és biztonságos használathoz szükséges munkák ellenértékének elszámolására használható fel. (5) bekezdés: A tartalékkeret a szerződés teljesítése során szükségessé váló, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:244. § (2) bekezdése szerinti pótmunka elvégzésére is felhasználható, feltéve, hogy a (3) bekezdésben foglaltaknak megfelel.	*A joggyakorlat és a szabályozásra tett összetett javaslat alapján pontos szöveg meghatározása szükséges.*	A Ptk. Szerinti pótmunkák köréből csak az számolható el tartalékkeret terhére, amely megfelel a (3) bekezdés előírásainak, szűkítve ezáltal a pótmunka elszámolási lehetőségét (ugyanis a többi esetben már szerződést kell módosítani). Cél lehetne, hogy bármilyen pótmunkára felhasználható legyen a tartalékkeret, amely munka megfelel a Ptk szerinti fogalomnak ezáltal csökkenthető a szerződésmódosítások száma. A jelenlegi korlátozás a vállalkozók helyzetét nehezíti.
VIII)	22. §	újraszabályozás	A gazdasági és pénzügyi helyzet tekintetében, a közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 19. § (1) bekezdés *b)* pontja szerinti esetben az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező saját	*A joggyakorlat és a szabályozásra tett összetett javaslat alapján pontos szöveg meghatározása szükséges.*	A mutatószámoknak megvan a gyakorlati szerepük a cég elmúlt működési időszakára vonatkozóan. Mivel jelenleg szinte kizárólag csak az árbevétel vizsgálható és az is korlátozott mértékben, a beszámolóval kapcsolatos alkalmasság kiüresedett. A felelősségbiztosítás szerződéskötési követelménnyé változott.

			vagy jogelődje számviteli jogszabályok szerinti beszámolójának – vagy annak meghatározott részének – vizsgálata esetén a beszámoló adataiból képzett mutatószámok nem vizsgálhatók.		
IX)	24. § (1) bekezdés	újraszabályozás	Az ajánlatkérő építési beruházásra irányuló közbeszerzés esetén szakmai ajánlatot kér be, amelyet a legjobb ár-érték arányt megjelenítő szempont és a megvalósítandó építmény vagy elvégzendő építési tevékenység – ideértve a Kbt. 1. mellékletében meghatározott tevékenységeket is – minőségének értékelésére alkalmas részszempontok szerint vizsgál. Az ajánlatkérő a Kbt. 76. § (5) bekezdése értelmében építési beruházás esetében nem alkalmazhatja a legalacsonyabb ár	*A joggyakorlat és a szabályozásra tett összetett javaslat alapján pontos szöveg meghatározása szükséges.*	Adott (a jogalkotó által meghatározandó) **értékhatár alatti, bizonyos egyszerű szakipari, technológiai munkák (főként Kbt. 1. sz melléklete szerinti egyes munkák) esetében** az építési beruházás beszerzése tekintetében a minőség alapú kiválasztás mellőzésének lehetősége. Ilyen esetekben elfogadható a minőség alapú kiválasztás esetleges mellőzése és az ár alapján történő kiválasztás.

			szempontját egyedüli értékelési szempontként.		
X)	27. § (1) bekezdés	kiegészítés	Az ajánlatkérőként szerződő fél vagy a nevében eljáró személy (szervezet) a szerződés teljesítésének ellenőrzése során az építési napló adatai alapján ellenőrzi, hogy a teljesítésben csak a Kbt. 138. § (2) és (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelő alvállalkozó vesz részt.	*A joggyakorlat és a szabályozásra tett összetett javaslat alapján pontos szöveg meghatározása szükséges.*	Az építési beruházások során számtalan olyan alvállalkozó vesz részt a teljesítésben, akik nem naplóvezetésre kötelezettek. Az ő ellenőrzésükre vonatkozóan nincs jogszabályi előírás. A gyakorlat - teljesen félreérthető módon, de ezen jogszabályi előírás alapján - úgy értelmezi az alvállalkozó fogalmát, hogy az csak a naplóvezetésre kötelezett vállalkozásokat jelenti. Életszerű megoldás az, ha a naplóvezetésre kötelezett vállalkozó tartaná nyilván ezen alvállalkozókat (pl. garanciális, jótállási problémák felvetődése esetén is)
XI)	29. § (1) bekezdés		Az uniós értékhatárt elérő vagy meghaladó értékű építési beruházás esetén a nyertes ajánlattevő a kivitelezés során külön jogszabályban meghatározott tartalmú mintavételi és megfelelőség-igazolási tervet készíttet.	-	Szükséges lenne a jogszabály, amelyre hivatkozás történik.

XII)	30. § (2) bekezdés	újraszabályozás	Ha az ajánlatkérő a Kbt. 135. § (7), illetve (9) bekezdésében foglaltaknál nagyobb összegű előleget biztosít, az előleg kifizetése több részletben is történhet. Ebben az esetben az ajánlatkérő legkésőbb az építési munkaterület átadását követő 15 napon belül kizárólag az előleg első részletét köteles kifizetni.	*A joggyakorlat és a szabályozásra tett összetett javaslat alapján pontos szöveg meghatározása szükséges.*	Kérdés, hogy fizethető-e előlegrészlet az első részszámla benyújtása után is (tehát már teljesítés után vagy csak a teljesítés megkezdése előtt), nem veszti-e el ebben az esetben az előleg az előleg jellegét. Nemcsak építési beruházás esetén, hanem egyéb, hosszabb időtartamú bármilyen szolgáltatás vagy árubeszerzés esetében is releváns lehet.
XIII)	30. § (3) bekezdés	kiegészítés	Az (1) bekezdés szerinti előleg alapja a szerződésben foglalt teljes nettó ellenszolgáltatás értéke. A szerződés későbbi módosítása a kötelezően biztosítandó előleg összegét nem érinti.	Az (1) bekezdés szerinti előleg alapja a szerződésben foglalt teljes nettó ellenszolgáltatás értéke. A szerződés későbbi módosítása a kötelezően biztosítandó előleg összegét nem érinti. **A szerződésmódosítás keretében megrendelt pótmunkára előleg adható, azonban tartalékkeret nem köthető ki.**	Egyértelműsíteni szükséges, hogy a szerződésmódosítás következtében változó ellenszolgáltatás összege hogyan befolyásolja az előleg összegét (pótmunkára adható-e előleg, illetve pótmunkának lehet-e tartalékkerete)

XIV) A **322/2015. Kr. 26. §**-a értelmében építési beruházás esetén az ajánlattevő köteles − legkésőbb a szerződéskötés időpontjára − felelősségbiztosítási szerződést kötni vagy meglévő felelősségbiztosítását kiterjeszteni az ajánlatkérő által az eljárást megindító felhívásban vagy a közbeszerzési dokumentumokban előírt mértékű és terjedelmű felelősségbiztosításra.
Amennyiben ajánlatkérő a szerződés részévé (mellékletévé) kívánja tenni a felelősségbiztosítási kötvényt és a befizetési igazolást, a szerződés **Kbt. 43. § (1) bek. b) pontja** szerinti haladéktalan közzétételének nem tud eleget tenni (vagy a szerződést nem valamennyi mellékletével felszerelve tölti fel), mivel a biztosítók az új vagy módosított kötvényt és a befizetés igazolást hetek elteltével adják ki.

A 321/2015. (X.30.) KORM. R. MÓDOSÍTÁSI JAVASLATAI

I) Jelenlegi szöveg	**Javasolt szöveg**
46. § (3) A szerződés tárgya által indokolt esetek kivételével a műszaki leírás nem hivatkozhat meghatározott gyártmányú vagy eredetű dologra, illetve konkrét eljárásra, amely egy adott gazdasági szereplő termékeit vagy az általa nyújtott szolgáltatásokat jellemzi, vagy védjegyre, szabadalomra, tevékenységre, személyre, típusra vagy adott származásra vagy gyártási folyamatra, ha az egyes gazdasági szereplők vagy termékek előnyben részesítéséhez vagy kiszorításához vezetne. Az ilyen hivatkozás csak kivételes esetekben engedhető meg, ha nem lehetséges a szerződés tárgyának (2) bekezdés szerinti, kellően pontos és érthető leírása. Az ilyen megnevezés mellett a „vagy azzal egyenértékű” kifejezést kell szerepeltetni.	46. § (3) A szerződés tárgya által indokolt esetek kivételével a műszaki leírás nem hivatkozhat meghatározott gyártmányú vagy eredetű dologra, illetve konkrét eljárásra, amely egy adott gazdasági szereplő termékeit vagy az általa nyújtott szolgáltatásokat jellemzi, vagy védjegyre, szabadalomra, tevékenységre, személyre, típusra vagy adott származásra vagy gyártási folyamatra, ha az egyes gazdasági szereplők vagy termékek előnyben részesítéséhez vagy kiszorításához vezetne. Az ilyen hivatkozás csak kivételes esetekben engedhető meg, ha nem lehetséges a szerződés tárgyának (2) bekezdés szerinti, kellően pontos és érthető leírása. Az ilyen megnevezés mellett a „vagy azzal egyenértékű” kifejezést kell szerepeltetni, *valamint meg kell határozni azokat a teljesítmény-, illetve funkcionális elvárásokat, mérőszámokat, amelyeket az egyenértékűség során az ajánlatkérő vizsgál és több létesítmény, termék vagy szolgáltatás által teljesíthető.*
Indokolás: Gyakori jelenség, hogy a „vagy azzal egyenértékű” kifejezés szerepel a közbeszerzési dokumentumban, de arra vonatkozóan semmilyen utalás, leírás nincs, hogy mi alapján vizsgálja ajánlatkérő az egyenértékűséget. A javaslat célja ezen tartalmi követelmény egyértelműsítése.	

II) Jelenlegi szöveg	**Javasolt szöveg**

48. § (1) A műszaki leírás tartalmát a Kbt. 58. §-ában és a (2)-(4) bekezdésben meghatározott rendelkezéseknek megfelelően kell meghatározni.	48. § (1) A műszaki leírás tartalmát a Kbt. 58. §-ában, *az e rendelet 46-47. §* és a (2)-(4) bekezdésben meghatározott rendelkezéseknek megfelelően kell meghatározni.
Indokolás: A javaslat egyértelműsítené, hogy a műszaki leírásoknak milyen szabályoknak kell megfelelniük.	

FAKSZ RENDELET MÓDOSÍTÁSI JAVASLATOK

I) Módosítási javaslattal érintett rendelkezés:

20. § (1) A névjegyzékbe történt bejegyzés megújítására a névjegyzékbe vételre vonatkozó szabályok az irányadóak azzal, hogy:

a) a kérelmező közbeszerzési gyakorlatát - ha azt a 11-12. § szerint igazolja, akkor az ott meghatározott követelményektől eltérően - a kérelem benyújtását megelőző három éven belül

aa) legalább tizenöt közbeszerzési eljárás teljes körű lebonyolítására, vagy

ab) legalább huszonöt közbeszerzési eljárás tekintetében az 1. § 5. pont 5.1. alpontja szerinti közbeszerzési tevékenységre vagy ellenőrzési tevékenységre

vonatkozó referenciával igazolhatja, és

b) a kérelem benyújtásakor nem kell igazolnia, hogy rendelkezik felsőfokú - főiskolai vagy egyetemi - végzettséggel.

(2) A közbeszerzési gyakorlat a megújítás iránti kérelem benyújtását megelőzően korábban már a gyakorlat igazolása körében felhasznált, az eljárás teljes körű lebonyolítására vagy az 1. § 5. pont 5.1. alpontjában foglalt közbeszerzési tevékenységre vagy ellenőrzési tevékenységre vonatkozó referenciával nem igazolható.

(3) A megújítás iránti kérelem legkorábban a névjegyzékbe vétel hatályának lejártát megelőző kilencven napon belül nyújtható be.

(4) A Hatóság a névjegyzékbe vétel hatályát a névjegyzékbe vétel hatályának lejártát követő naptól újítja meg.

(5) *Az (1) bekezdés a) pontjában foglaltak mellett, Kérelmező közbeszerzési gyakorlatát közbeszerzési eljárás teljes körű lebonyolítására vonatkozó közbeszerzési tevékenységekre és az 1. § 5. pont 5.1. alpontja szerinti közbeszerzési, illetve ellenőrzési tevékenységekre vonatkozó referenciákkal vegyesen is igazolhatja, ha a kérelem benyújtását megelőző három éven belül együttesen legalább húsz közbeszerzési eljárás tekintetében teljes körű lebonyolításra és az 1. § 5. pont 5.1. alpontja szerinti közbeszerzési, illetve ellenőrzési tevékenységre vonatkozó referenciával igazoltan rendelkezik. A húsz közbeszerzési eljárás között teljes körű lebonyolításra és az 1. § 5. pont 5.1. alpontja szerinti közbeszerzési, illetve ellenőrzési tevékenységre vonatkozó referenciát is be szükséges mutatni, a közbeszerzési gyakorlat igazolása a kétféle tevékenységet bármilyen arányban tartalmazhatja.*

(6) *Egy közbeszerzési eljárással kapcsolatos teljes körű lebonyolítás, illetve ugyanezen eljárás tekintetében kifejtett az 1. § 5. pont 5.1. alpontja szerinti közbeszerzési tevékenység vagy ellenőrzési tevékenység a névjegyzékbe történt bejegyzés megújítása során egy kérelmező szempontjából csak egyszer vehető figyelembe.*

***(7)** Egy közbeszerzési eljárás tekintetében kifejtett, az 1. § 5. pont 5.1. alpontja szerinti többféle közbeszerzési tevékenység vagy ellenőrzési tevékenység a névjegyzékbe történt bejegyzés megújítása során egy kérelmező szempontjából csak egyszer vehető figyelembe.*

Indokolás:

A 20. § (5)-(7) bekezdésekkel történő kiegészítése: A névjegyzékbe történt bejegyzés megújítása során a kérelmező közbeszerzési gyakorlatának igazolása körében életszerű gyakorlati igény a gyakorlat „vegyes" igazolásának, azaz annak a lehetővé tétele, hogy kérelmező a 20. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt alternatív igazolási módokon (aa) és ab) alpontok) kívül oly módon is eleget tehessen az igazolási kötelezettségének, hogy a referenciaként teljes körű lebonyolítás és közbeszerzési résztevékenységek végzésére vonatkozó tevékenységek is bemutathatóak legyenek.

II) Módosítási javaslattal érintett rendelkezés:

11. § (3) E § alkalmazásában a közbeszerzési eljárás teljes körű lebonyolításaként nem vehető figyelembe a Kbt. 105. § (1) és (2) bekezdése szerinti, a keretmegállapodás alapján történő beszerzés eredményeként kötött közbeszerzési szerződés megkötésére irányuló eljárási cselekmények~~, így közül a verseny újranyitásával,~~ *a követlen megrendeléssel, valamint a konzultációval történő szerződéskötés.*

Indokolás:

A keretmegállapodásos eljárás második szakaszaként lefolytatott verseny újranyitása bár közbeszerzési jogi értelemben nem minősül önálló eljárásnak, azonban az elvégzendő feladatok, azok idő- és szakértelem-igénye megegyezik bármely más önálló eljárásfajta körében elvégzett tevékenységekkel. A közbeszerzési gyakorlati igazolása körében történő bemutathatóság lehetővé tételének indokoltságát alátámasztja a Kbt. 27. §-a (3) bekezdésének d) pontja is, amely – ugyan értékhatárhoz kötötten – kötelezővé teszi felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó bevonását a kertmegállapodás alapján történő beszerzés megvalósításába, a (3a) bekezdésben fogalt eset (közvetlen megrendelés) kivételével.

III) Módosítási javaslattal érintett rendelkezés:

21. § (9) A felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó elektronikusan hagyja jóvá - papír alapon lefolytatott eljárás esetén aláírásával köteles ellátni -

a) a közbeszerzési eljárást megindító felhívást és - a műszaki leírás, műszaki tervdokumentáció és az árazatlan költségvetés kivételével - a közbeszerzési dokumentumokat,

b) elektronikusan benyújtott és felbontott ajánlatok esetében - az EKR által generált bontási jegyzőkönyv kivételével - a bontási jegyzőkönyvet, a bírálóbizottsági munkáról készült jegyzőkönyvet és

c) az összegezést, összegezéseket.

***(9a)** A felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó elektronikusan hagyhatja jóvá az EKR-ben - a (9) bekezdésben rögzítetteken kívül – ellenjegyzést lehetővé tevő eljárási cselekményeket.*

Indokolás:

A gyakorlati értelmezési problémák elkerülése érdekében indokolt lenne a FAKSZ általi ellenjegyzéshez kötött tevékenységek köre tekintetében a jogszabályi rendelkezések és az EKR egymással történő összhangba hozása. Az alábbi táblázat bemutatja az eltéréseket és a közös pontokat. A Kr. 21. § (9) bekezdésén kívül ellenjegyezhető eljárási cselekmények ellenjegyzése jelenleg nem jogszabályi rendelkezésen alapul. Az új (9a) bekezdés egyértelművé tenné, hogy az EKR-ben - a (9) bekezdésben foglaltakon kívül –

ellenjegyezhető eljárási cselekmények ellenjegyzése lehetőség, és nem jogszabályi előíráson alapuló kötelezettség.

A 257/2018. Kr. alapján FAKSZ által ellenjegyzendő eljárási cselekmények (21. § (9) bek.)	Az EKR FAKSZ ellenjegyzéshez kötött eljárási cselekményei
	EEL- Eljárás előkészítése eljárási cselekmény
a közbeszerzési eljárást megindító felhívást és - a műszaki leírás, műszaki tervdokumentáció és az árazatlan költségvetés kivételével - a közbeszerzési dokumentumokat	Valamennyi ajánlattételre történő felhívás megküldését szolgáló eljárási cselekmény
	EFM - Felhívás és közbeszerzési dokumentáció módosítása eljárási cselekmény
elektronikusan benyújtott és felbontott ajánlatok esetében - az EKR által generált bontási jegyzőkönyv kivételével - a bontási jegyzőkönyvet, a bírálóbizottsági munkáról készült jegyzőkönyvet és	EBN – Bontás eljárási cselekmény vonatkozásában a bontási jegyzőkönyv megküldése
	EBR - Bírálattal kapcsolatos információk rögzítése eljárási cselekmény
az összegezést, összegezéseket	Összegezések elkészítését, javítását, módosítását szolgáló eljárási cselekmények (EOK, EOKRF, EOKM, EOKRFM)
	Lezárt bírálati szakaszba történő visszalépésre szolgáló eljárási cselekmények (EVLB/EVLRB)
	HNTKH – Hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás ellenőrzésre küldése KH-nak eljárási cselekmény
	EDR – Eljárás döntéseinek rögzítése eljárási cselekmény
	Eljárás felfüggesztésére, és az eljárás felfüggesztésének lezárására szolgáló eljárási cselekmény
	Valamennyi eljárás oldalon indított kommunikációs eljárási cselekmény

IV) Az eljárás során biztosítandó egyes szakértelmek egymástól való elhatárolása a gyakorlatban bizonytalan. A Kr. 21. §-ának (3) bekezdésében és 14. §-ának (5)-(6) bekezdésében rögzítettekre is figyelemmel indokolt lenne a „közbeszerzési szakértelem" körébe eső tevékenységek egyértelmű jogszabályi rögzítése. A 21. § (4) bekezdés előírása nem ad választ az elválasztási problémára. A KDB gyakorlatára tekintettel is indokolt lenne ennek egyértelműsítése a felelősség kérdésére tekintettel, figyelemmel arra, hogy a KDB valamennyi határozatában közbeszerzési jogsértést állapít meg (akár alapelvekre – esélyegyenlőség - visszavezetve a műszaki leírás meg nem felelőségét).